
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

4-6 och 12 maj 2026

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg 4 maj 2026 klockan 9.00-11.00 Gumbalde Resort 4-6 maj Dagö, Rådhuset Visborg, 12 maj 2026, klockan 09.00-11.30
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, ej § 108 Rolf Öström (M), 1:e vice ordförande, 4-6 maj Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande, ej § 108 Filip Reinhag (S), 4, 12 maj Oscar Lindster (S), ej § 108 Eva Ahlin (C), ej § 108 Saga Carlgren (V)
Ersättare	Sara Lidqvist (KD) Håkan Ericsson (S), 4-6 maj Greger Eneqvist (S), § 126 Sara Unger (M), tjug ersättare Mariette Nicander (M), § 126 Eva Gahnström (C), § 126 Maya Arfvidson (MP) tjug ersättare § 108 Micke Seid (MP), § 126 Gisela Wood (L) Lars Engelbrektsson (SD) Per Arne Vretling (SD), § 126
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Klas Nilsson, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, kommunikatör, RSF Christoffer Mårhén, ekonomistrateg, RSF Josefine Strandäng, ekonomistrateg, RSF Roger Sundholm, ekonomidirektör, RSF Marlene Bernfalk Karlsson, tf administrativ direktör/bitr. förvaltningschef, RSF Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör, TSF, § 105, 106, 119, 120, 126 Torsten Flemming, utbildningsdirektör, UAF, § 126 Marica Gardell, socialdirektör, SOF, § 126 Marie Loob, hälso- och sjukvårdsdirektör, HSF, § 126 Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, RSF, § 107-112, 126 Maria Wännström, tf avdelningschef, RSF, § 113, 114, 116, 117, 125, 126

Kalle Johansson, politisk sekreterare, pol sek M, § 126
Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, RSF, § 115, 121, 124, 126
Anna-Karin Bergius, kvalitetsstrateg, RSF, § 115, 121, 124, 126
Marina Ljungman, koncerncontroller, RSF, § 115, 121, 124, 126
Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör, TSF, § 105
Jacob Lundmark, enhetschef, TSF, § 105
Susanne Pettersson, senior rådgivare, TSF, § 105
Patrik Westlund, avdelningschef, TSF, § 105, 106
Jenny Iversjö, avdelningschef, TSF, § 105, 106, 119, 120
Ylva Svangren, ekonomichef, TSF, § 105, 106, 119, 120, 126
Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 107, 108
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 107-112
Anna Wejde, enhetschef, RSF, § 107-111
Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 113, 114
Kristine Skår, förhandlingschef, RSF, § 113, 114
Linda Ehrlin Sjöberg, strateg, RSF, § 113, 114
Josefine Eriksson, projektledare, RSF, § 113, 114, 116
Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 113, 114, 116
Matilda Gränsmark, strateg, RSF, § 113, 114, 116, 117
Yvonne Skovshoved, beställarchef, HSF, § 116, 117
Emmy Öhrström, verksamhetschef, HSF, § 116, 117
Malin Pettersson, lokalförsörjningsstrateg, RSF, § 116, 117
Per Wallstedt, strateg, RSF, § 113, 114, 116, 117, 125
Jim Enström, strateg, RSF, § 113, 114, 116-118
Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 113, 114, 116-118
Mia Stuhre, verksamhetsledare, RSF, § 123

Datum för justering

20 maj 2026

Paragrafer

§ 99–126

Ärendena behandlades enligt följande:

Behandling av § 126 den 4 maj kl. 9.00-11.00

Beredning av § 99-125 den 4-6 maj

Beslut av § 99-125 den 12 maj i följande ordning § 99-120, 122-125 och 121.

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin, ej § 108

Ordförande Sara Unger, § 108

Justerare Filip Reinhag

Justerare Saga Carlgren

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2026-05-04-06, 12
Protokollet anslås	21 maj 2026
Anslaget tas ned	12 juni 2026
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 99	Delårsrapport 2026:1 Region Gotland	7
RS AU § 100	Borgensavgifter 2027	10
RS AU § 101	Förtydligande av avgiftsbefrielse från vårdavgifter inom mödrahälsovård	13
RS AU § 102	Revidering av avgift för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem	14
RS AU § 103	Taxa för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning	16
RS AU § 104	Uppdrag. Översyn och analys av resursfördelningsmodeller	18
RS AU § 105	Uppdrag. Analys av VA-utbyggnad och framtagande av investeringsplan	20
RS AU § 106	Uppdrag. Översyn av modell för prispåslag	22
RS AU § 107	Inrättande av Business Gotland	24
RS AU § 108	Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027	28
RS AU § 109	Erbjudande till Region Gotland att delta i Swedish Wind Centre	30
RS AU § 110	Energion Gotland 2.0	33
RS AU § 111	Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling	37
RS AU § 112	Uppdrag. Förbättringsplan för tätorterna utifrån platsbaserad landsbygdsutveckling.	39
RS AU § 113	Uppdrag. Särskilda lönesatsningar på jämställdhet och bristyrken	42
RS AU § 114	Uppdrag. Plan för att komma tillrätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken	44
RS AU § 115	Uppdrag. Arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga.	46
RS AU § 116	Uppdrag Stadsfest	49
RS AU § 117	Uppdrag. Förutsättningar för patientföreningar i Visbyområdet	53
RS AU § 118	En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla	58
RS AU § 119	Uppdrag. Långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten	62
RS AU § 120	Exploateringsplan och budget 2027-2031	66
RS AU § 121	Mål och budget 2027 – 2029	70
RS AU § 122	Regiondirektörens information	81
RS AU § 123	Almedalsveckan 60 år	82
RS AU § 124	Utvärdering av Region Gotlands styrmodell	84
RS AU § 125	Renovering av Visby ishall	86

RS AU § 126 Information. Delårsrapport och budget – planeringsförutsättningar 88

RS AU § 99 Delårsrapport 2026:1 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/5

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Delårsrapport 1:2026 för Region Gotland godkänns.
- De nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras att genomföras för att inte budgeten ska överskridas 2026. Nämnderna ska för varje åtgärd redovisa den bedömda ekonomiska effekten 2026. Uppdraget ska återredovisas i delårsrapport 2.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Regionfullmäktiges mål följs upp i samband med delårsrapport 2 och regionfullmäktiges prioriteringar följs upp i årsredovisningen. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges kommuner och regioner under februari 2026.

Resultatet för perioden uppgår till 21 mnkr och periodens budgetavvikelse uppgår till -6 mnkr. Nämndorganisationen och finansförvaltningen har båda budgetavvikelse på -3 mnkr vardera. Fem av sju nämnder redovisar underskott mot budget i perioden. Störst underskott har tekniska nämnden på -18 mnkr, följt av socialnämnden (-8 mnkr) och hälso- och sjukvårdsnämnden (-5 mnkr).

Prognosen för årets resultat är ett underskott på -44 mnkr. Det budgeterade resultatet är 52 mnkr och innebär att budgetavvikelsen uppgår till -96 mnkr. Nämndernas prognostiserade budgetavvikelse uppgår till -102 mnkr medan finansförvaltningen har en positiv budgetavvikelse på 6 mnkr. Balanskravsresultatet (årets resultat med justering för reavinster och orealiserade vinster/förluster i värdepapper) prognostiseras till -61 mnkr.

Fem nämnder prognostiserar underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -50 mnkr. Tekniska nämnden har även ett stort underskott på -45 mnkr. Underskott finns även i barn och utbildningsnämnden (-17 mnkr), socialnämnden (-5 mnkr) och miljö- och byggnämnden (-5 mnkr). I förhållande till sin budget har tekniska nämnden en budgetavvikelse på 15 % och miljö- och byggnämnden 9 %.

De riktade statsbidragen prognostiseras minska med 15 % motsvarande 122 mnkr jämfört med 2025. Det är inom vård, omsorg och skola som statsbidragen bedöms bli lägre. Nämnderna räknar med att

personalkostnaderna ökar 5,6 % motsvarande 266 mnkr.
Avskrivningskostnaderna bedöms öka med 12 %. Pensionskostnaderna fortsätter minska även under 2026 och har återgått till en normal nivå.

Nettokostnaderna inklusive finansnettot beräknas öka med 6,2 % samtidigt som skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras öka med 4,6 %. Den höga nettokostnadsutvecklingen gör att resultatet blir negativt.

Investeringarna prognostiseras av nämnderna uppgå till 1 294 mnkr och exploatering 117 mnkr, totalt sammanlagt 1 410 mnkr. Trots stora investeringar i bland annat badhus, vatten- och avloppsanläggningar görs bedömningen av regionstyrelseförvaltningen att så bedöms en investeringsprognos på 900 mnkr som mer realistisk.

Soliditeten prognostiseras till 30,6 % och innebär en minskning med 2,4 procentenheter som beror på kombinationen av höga investeringsutgifter och ett negativt resultat. Soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen ökar däremot något, från 5,9 % till 6,4 %. Det beror främst på att pensionsskulden i ansvarsförbindelsen minskar.

Tre av de fyra finansiella målen för god ekonomisk hushållning bedöms inte kunna uppnås.

Det ackumulerade sjuktalet för Region Gotland under perioden januari till februari 2026 uppgår till 7,3 %. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning av sjuktalet med 0,5 procentenheter. Kvinnors sjukfrånvaro har ökat med 0,3 procentenheter och för män har sjukfrånvaron ökat med 0,7 procentenheter. De lägsta sjuktalen finns i åldersgruppen 29 år eller yngre med ett sjuktal på 6,8 %.

Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter. Åtgärder för att minska kostnaderna och öka intäkterna är nödvändiga att vidta för att nå en ekonomi i balans.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -44 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på 96 mnkr. Nämnderna har en budgetavvikelse på -102 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -61 mnkr. Det innebär att de orealiserade förluster på pensionsmedlen som tynger resultatet har justerats bort.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen normalt återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan, under vissa förutsättningar, medel ur RUR disponeras för att slippa reglera ett underskott. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att RUR inte kan användas för att reglera det negativa resultatet utifrån nu kända förutsättningar.

Nämnderna har de senaste fem åren fått en genomsnittlig årlig ökning på 5,2 %. Det är kompensation för ökade kostnader för personal och köp av tjänster men även ramtillskott för olika satsningar. Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag har under samma period haft en genomsnittlig ökning med 4,7 %. Det är en ohållbar utveckling att kostnaderna över tid ökar mer än skatteintäkter och bidrag.

Investeringsutgifterna har de tre senaste åren legat på en hög nivå samtidigt som resultaten varit svaga. Det har gjort att låneskulden ökat med 600 mnkr sedan 2023. Prognoserna för investeringar och resultat innebär att låneskulden kan behöva öka med 500 mnkr i år.

Tre av fyra mål för god ekonomisk hushållning bedöms inte kunna uppnås till följd av svaga resultat och höga investeringsutgifter.

Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter. Åtgärder för att minska kostnaderna och öka intäkterna är nödvändiga att vidta för att nå en ekonomi i balans. Även hårdare prioritering av investeringar och exploatering krävs för att minska investeringsutgifterna och lånebehovet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roger Sundholm, ekonomidirektör och Christoffer Mårhén, ekonomikontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-23

Region Gotlands delårsrapport 1, 2026

Nämndernas delårsrapport 1, 2026

RS AU § 100 Borgensavgifter 2027

Ärendenummer: RS 2026/1017

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Borgensavgiften för AB Gotlandshem fastställs till 0,48 % för år 2027.
- Borgensavgiften för Wisby Strand Congress & Event Gotland AB fastställs till 0,69 % för år 2027.
- Borgensavgiften beräknas på totala låneskuld med kommunal borgen per 1 januari för det aktuella året.

Sammanfattning

När en kommun/region ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och regionen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs att regionen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Anledningen till att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får inte vara för hög då det skulle kunna ses som överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

AB Gotlandshems borgensavgift för 2026 uppgår till 0,57 % enligt beslut i regionfullmäktige 2025-06-16, § 106. Bolaget har en borgensram på 2 500 miljoner kronor för sina låneförpliktelser enligt beslut i regionfullmäktige 2021-09-20, § 141. Bolaget har en låneskuld på 1 608 miljoner kronor med kommunal borgen som säkerhet.

Borgensavgiften 2026 för Wisby Strand Congress & Event Gotland är 0,69 % enligt beslut i regionfullmäktige 2025-06-16, § 106. Bolaget har en borgensram på 130 miljoner kronor för sina låneförpliktelser enligt beslut i kommunfullmäktige 2009-02-23, § 141. Bolaget har en låneskuld på 45 miljoner kronor med kommunal borgen som säkerhet.

För att säkerställa att borgensavgifterna är marknadsmässiga har regionstyrelseförvaltningen anlitat Söderberg & Partners Wealth Management AB, som har en beprövad beräkningsmodell för borgensavgifter och räntepåslag. Söderberg & Partners beräkningsmodell är etablerad sedan flera år och används i drygt 80 kommuner och drygt 300 kommunala företag.

Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsräntor samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet. För att bedöma respektive bolags kreditvärdighet används de finansiella nyckeltalen (rörelseresultat/balansomslutning, räntetäckningsgrad och soliditet) som sedan jämförs med genomsnittet för övriga kommun- och regionägda bolag i Sverige med ett tillgångsvärde över 100 miljoner kronor. Mer information om beräkningarna finns i separata rapporter som biläggs.

Vid beräkningen av Gotlandshems borgensavgift har hänsyn tagits till marknadsvärdena på fastigheterna vilket ger en något lägre borgensavgift än om beräkningen baserats på bokförda värden. Bolagens årsredovisningar för 2025 har använts som underlag för beräkningarna.

En marknadsmässig borgensavgift 2027 har för Gotlandshem beräknats till 0,48 % (2026: 0,57 %) och för Wisby Strand Congress & Event Gotland till 0,69 % (2026: 0,69 %).

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att de beräknade borgensavgifterna börjar tillämpas från 2027.

Bedömning

Regionstyrelsens bedömning är att regionen genom att tillämpa de beräknade borgensavgifterna från 2027 säkerställer att Gotlandshem och Wisby Strand Congress & Event Gotland betalar marknadsmässiga avgifter för kommunal borgen.

En sänkning av Gotlandshems borgensavgift från 0,57 % till 0,48 % innebär att bolagets kostnad för kommunal borgen minskar med 1,4 miljoner kronor per år givet en låneskuld på 1 608 miljoner kronor. Bolagets genomsnittsränta uppgår till 2,06 % och räntekostnaden för låneskulden till cirka 33 miljoner kronor. En minskad kostnad för Gotlandshem innebär också en minskad intäkt för Region Gotland.

Wisby Strand Congress & Event Gotlands borgensavgift föreslås ligga kvar på 0,69 % och innebär att bolagets kostnad för kommunal borgen är oförändrad givet en låneskuld på 45 miljoner kronor. Bolagets genomsnittsränta uppgår till 2,76 % och räntekostnaden för låneskulden till cirka 1,2 miljoner kronor.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att de beräknade borgensavgifterna ska börja tillämpas från 2027.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport borgensavgift Gotlandshem AB 2026-04-07, Söderberg & Partners
Wealth Management AB

Rapport borgensavgift Wisby Strand & Congress AB 2026-04-07, Söderberg &
Partners Wealth Management AB

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-10

RS AU § 101 Förtydligande av avgiftsbefrielse från vårdavgifter inom mödrahälsovård

Ärendenummer: RS 2026/307

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- All förebyggande hälsovård, ingående i regionens program för mödrahälsovård, ska vara avgiftsfri. Avgiftsbefrielsen ska börja gälla från 1 juli 2026.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan tidigare ett beslut om att förebyggande vård på mödravårdscentral är avgiftsfri. Avgiftsfriheten behöver förtydligas då mottagningen bytt namn till barnmorskemottagning och att viss mödravård bedrivs på andra mottagningar som exempelvis dietistmottagning och fysioterapimottagning. Därför förslås att avgiftsfriheten förtydligas och att den gäller för hela verksamheten, förebyggande hälsovård för gravida mödrar, oavsett i vilken organisation vården ges. Beslutet bedöms inte ha någon ekonomisk effekt för Region Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår beslut enligt hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2026-02-04, § 8
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-11

RS AU § 102 Revidering av avgift för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem

Ärendenummer: RS 2026/471

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Avgift för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem höjs till 22 700 kronor från och med 1 september 2026.
- Avgift vid ansökan om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem höjs till 11 400 kronor från och med 1 september 2026.
- Barn- och utbildningsnämnden ges möjlighet att justera avgifterna för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem årligen inom ramen för prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Prisjusteringar större än PKV ska beslutas av regionfullmäktige.

Sammanfattning

Avgift för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem genom nyetablering räknas upp enligt prisindex för kommunal verksamhet till 22 700 kronor samt att avgift vid ansökan om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem räknas upp enligt prisindex för kommunal verksamhet till 11 400 kronor.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att avgifterna räknas upp med PKV. Förslaget är att nya avgifter börjar gälla från och med 1 september 2026:

- Avgift om 22 700 kronor tas ut för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem genom nyetablering.
- Avgift om 11 400 kronor tas ut vid ansökan om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem.
- För att effektivisera och minska administrationen föreslår regionstyrelseförvaltningen att barn- och utbildningsnämnden själva beslutar om framtida indexeringar av avgiften. Indexeringen ska fortsatt följa prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och indexeras vartannat år.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Utbildning- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-26
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-13

RS AU § 103 Taxa för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning

Ärendenummer: RS 2026/493

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Princip för timtaxa fastställs avseende provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning enligt 18 kap. ärvdabalken och 5 kap. begravningslagen.
- Timtaxan fastställs till 488 kronor, 0,66 procent av gällande prisbasbelopp per timme.
- Taxan ska tillämpas i enlighet med självkostnadsprincipen i 2 kap. 6§ kommunallagen och följer automatiskt förändringar av prisbasbeloppet.

Sammanfattning

Kommunen ansvarar enligt 18 kap. ärvdabalken för provisorisk dödsboförvaltning när dödsbo inte hanteras av dödsbodelägare, och enligt 5 kap. begravningslagen för gravsättning när anhöriga inte ordnar detta. Kommunen har enligt lag möjlighet att ta ut ersättning för dessa uppdrag, men för att detta ska ske måste regionfullmäktige fatta ett principbeslut om att ersättningsmöjligheten ska utnyttjas.

Socialförvaltningen har analyserat olika alternativ för timtaxa, inklusive självkostnadsbaserad beräkning och en standardiserad mall från Ekonomistöd, baserat på nuvarande handläggarlön, debiterbara timmar och rimliga omkostnader inklusive arbetsgivaravgifter. Jämförelse med praxis i andra kommuner har också gjorts.

Mot bakgrund av denna analys föreslås en timtaxa på 0,66 % av gällande prisbasbelopp per timme. Förslaget är både administrativt enkelt, ekonomiskt motiverat och ligger inom ramen för praxis i andra kommuner, och utgör ett första steg i att bygga en intern, systematisk och långsiktigt hållbar process för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning, där kommunen tar över ansvaret internt i stället för att använda extern part.

Bedömning

Timtaxan fastställs till 0,66 procent av gällande prisbasbelopp per timme. Taxa per timme 2026 blir 488 kronor. Nivån bedöms som ekonomiskt rimlig och administrativt hanterbar. Kostnaden har räknats ut i procent av prisbasbeloppet för att priset ska kunna följa kostnadsutvecklingen. Avgiften bör tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen avgift ut. Därutöver tas ersättning ut för direkta utlägg som kommunen har haft för att utföra sitt uppdrag.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt socialnämndens förslag. Den nya taxan föreslås träda i kraft den 1 september 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-06

SKR:s cirkulär nr. 19:30

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

RS AU § 104 Uppdrag. Översyn och analys av resursfördelningsmodeller

Ärendenummer: RS 2025/1810

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Återrapportering av regionfullmäktiges uppdrag godkänns.

Sammanfattning

Återrapportering av regionfullmäktiges uppdrag 2025-06-16, § 109.

”Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och analys av resursfördelningsmodellerna för barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdraget syftar till att säkerställa att modellerna är ändamålsenliga och träffsäkra utifrån de behov som modellerna ska säkerställa. Uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.”

Region Gotland använder resursfördelningsmodeller som en del av budgetfördelning inom skola, äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kompletterat med ramtillskott och besparingar. Modellerna är en del av den treåriga budgetplaneringen och justeras årligen utifrån demografiska förändringar, medan kostnadsförändringar kopplade till exempelvis löner, avtal och internhyror hanteras separat.

Genomgången visar att modellerna inom utbildningsområdet är ändamålsenliga, rättvisa och följer nationella principer. De bidrar till en behovsbaserad fördelning av resurser, även om demografiska förändringar på sikt innebär ökade kostnadsutmaningar, särskilt kopplat till mindre elevkullar.

Inom äldreomsorgen används en resursfördelningsmodell baserad på demografi som ger stabilitet, transparens och goda planeringsförutsättningar. Modellen bedöms vara träffsäker på en övergripande nivå.

För hälso- och sjukvården tillämpas en modell med en årlig uppräkningsom 2,5 procent av föregående års nettobudget, vilket bedöms vara nödvändigt för att hantera kostnadsutvecklingen till följd av demografi och medicinteknisk utveckling. Modellen skapar stabila planeringsförutsättningar i en verksamhet med strukturellt högt kostnadstryck.

Sammantaget bedöms Region Gotlands resursfördelningsmodeller vara ändamålsenliga och utgöra en stabil grund för budgetfördelning, även om det finns behov av löpande uppföljning och anpassning i takt med förändrade förutsättningar.

Bedömning

Sammantaget bedömer regionstyrelseförvaltningen att Region Gotlands resursfördelningsmodeller är ändamålsenliga och utgör en stabil grund för budgetfördelning, även om det finns behov av löpande uppföljning och anpassning i takt med förändrade förutsättningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2013-10-31, § 287 Resursfördelningsmodell utifrån demografisk utveckling för äldreomsorgen

Regionstyrelsen 2019-10-23, § 313

Utbildning- och arbetslivsförvaltningens Rapport Resursfördelningsmodell 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15

RS AU § 105 Uppdrag. Analys av VA-utbyggnad och framtagande av investeringsplan

Ärendenummer: RS 2025/1811

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Återrapporteringen av regionfullmäktiges uppdrag godkänns.

Sammanfattning

Återrapportering av regionfullmäktiges uppdrag 2025-06-16, § 109.

”Tekniska nämnden får i uppdrag att analysera utbyggnaden av vatten och avlopp avseende kapacitet för utbyggnad, utbyggnadens påverkan på VA-taxor samt hur VA-utbyggnaden möjliggör för nybyggnation. Uppdraget syftar till att ge förslag på en investeringsplan som är realistisk, genomförbar och hållbar utifrån både Region Gotlands och gotlänningars möjlighet att finansiera investeringen. Uppdraget avseende taxa redovisas i samband med budgetavstämningen hösten 2025. Övriga delar av uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.”

På uppdrag av regionfullmäktige 2025-06-16, § 109, har tekniska nämnden genomfört en analys av VA-utbyggnadens kapacitet, kostnader och betydelse av nybyggnation. Syftet har varit att kartlägga befintliga kapacitetsbrister och identifiera de investeringar som krävs för att säkra en fungerande VA-försörjning och möjliggöra ny bebyggelse i enlighet med regionens översiktsplan.

Resultatet visar att kapaciteten i flera delar av ön är kraftigt begränsad och det finns flera områden där det saknas kapacitet för både dricksvatten och spillvatten. Den tekniska analysen understryker ett omfattande förnyelsebehov. Ledningsnätet på cirka 190 mil, som i stor utsträckning byggdes under 60- och 70-talet har nu nått slutet av sin tekniska livslängd. Likaså kräver flera vattenverk och reningsverk omfattande renoveringar eller utbyte. Som referens kan nämnas att återanskaffningsvärdet för VA-anläggningar på Gotland beräknas till ungefär 160 tkr per invånare, vilket är mer än dubbelt så högt som rikssnittet och belyser det stora underhålls- och kapitalbehovet. Lagen om allmänna vattentjänster (LAV), där särskilt 6§ stadgar att kommunen är skyldig att ordna vatten och avlopp i områden med samlad bebyggelse om det finns risk för betydande påverkan på människors hälsa eller på miljön. Det är detta lagkrav som ligger till grund för utbyggnaderna till befintliga fastigheter som idag har enskild VA-försörjning.

Investeringarna för perioden 2027-2031 beräknas uppgå till mellan 250 och 400 mnkr per år. Dessa medel ska i huvudsak användas för att byta ut åldrande ledningsnät och renovera befintliga vattenverk för att minska

underhållsskulden. Den ekonomiska kalkylen utgår från att nuvarande avskrivningskostnader ligger på drygt 80 mnkr per år. För att finansiera investeringar som överstiger denna nivå krävs en höjning av VA-taxan. Beräkningarna visar att varje investering om 30 mnkr medför en taxehöjning på cirka en procent. Med det totala investeringsbehovet för perioden bedöms VA-taxan därför behöva höjas med i genomsnitt 10 procent per år.

För mer detaljer se teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-03-13.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns behov av en mer samlad och långsiktig styrning av VA-verksamheten där investeringar, driftkostnader och kassaflöde hanteras i ett sammanhang.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att en portföljstyrning införs för VA-verksamheten. En sådan styrning innebär att den samlade investeringsnivån planeras och prioriteras utifrån både nödvändiga åtgärder, såsom lagkrav enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, reinvesteringar och de delar av utbyggnaden som är kopplade till exploatering, där regionen kan påverka prioritering, omfattning och tidpunkt.

Portföljstyrningen syftar till att skapa en bättre balans mellan investeringsbehov och ekonomiska konsekvenser genom att tydliggöra prioriteringar där det är möjligt och anpassa utbyggnadstakt och genomförande över tid. En sådan styrning skapar förutsättningar för en mer förutsägbar och långsiktigt hållbar utveckling av VA-taxan, samtidigt som den tydliggör vilka åtgärder som kan genomföras på kort respektive lång sikt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jacob Lundmark, enhetschef och Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör, Susanne Pettersson, senior sakkunnig, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-13

Tekniska nämnden 2026-04-01, § 58

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-13

RS AU § 106 Uppdrag. Översyn av modell för prispåslag

Ärendenummer: RS 2025/1813

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Återrapporteringen av uppdrag godkänns.

Sammanfattning

Följande uppdrag 2025-06-16, § 109 har tilldelats av regionfullmäktige:

Tekniska nämnden har fått i uppdrag att se över modellen för prispåslag kopplat till varuförsörjningen och ge förslag på modell som säkrar en stabil finansiering med större förutsägbarhet och lägre volatilitet för beställarna.

Varuförsörjningens prismodell är ett procentpåslag om 25 procent på inköpspriset för regioninterna kunder och 50 procent för externa kunder. När inköpspriset varierar påverkar det således kundens kostnad vid oförändrad inköpsvolym. Den prismodell som används är en vedertagen modell som är densamma som används av andra varuförsörjningsverksamheter i Sverige. I nedanstående tabell redovisas utfallet för varuförsörjningen de senaste fem åren.

Tabell 1: Intäkter, kostnader och resultat för varuförsörjningen 2021–2025 (tkr)

Organisation	2021	2022	2023	2024	2025
Intäkter	65 500	71 876	76 086	71 713	73 356
Kostnader	-63 745	-66 080	-72 053	-70 304	-72 346
Resultat	1 755	5 797	4 033	1 409	1 011

Regionstyrelseförvaltningen anser att varuförsörjningens nuvarande ekonomiska modell är ändamålsenlig och fungerar väl. Verksamheten flyttade under föregående år till nya lokaler, vilket har medfört ökade hyreskostnader. Detta innebär att resultatet framöver förväntas ligga nära noll. För perioden januari–mars 2026 redovisas ett överskott på cirka 100 000 kronor, och prognosen för delår 1 pekar mot ett överskott om cirka 800 000 kronor.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att varuförsörjningens prismodell ska bibehållas. Om varuförsörjningen fortsatt skulle redovisa betydande överskott bedöms en justering av procentpåslaget vara ett mer ändamålsenligt alternativ än att förändra prismodellen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Westlund, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-26
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-14

RS AU § 107 Inrättande av Business Gotland

Ärendenummer: RS 2025/2147

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Fas 2 inför inrättandet av Business Gotland från 1 januari 2028 innebär en återuppbyggnad av grundförutsättningarna för näringslivs-, destinations- och platsutveckling som motsvarar de mål som beslutats i RUS och andra strategier. Verksamheten skulle behöva 10 mnkr utifrån det behov som finns enligt beskrivning i detta ärende inklusive bilagda underlag. Utifrån den ekonomiska situation som råder har regionstyrelseförvaltningen tvingats göra omfattande prioriteringar och därför lagt ett betydligt lägre förslag på 3 mnkr.

Detta är långt ifrån det behov om 10 mnkr som skulle behövas för att bygga upp grundförutsättningarna. För 3 mnkr kommer verksamheten att prioritera implementering av den digitala inflyttarservicen som byggts upp med projektmedel men som annars behöver läggas ner innan den ens lanserats fullt ut. Därutöver prioriteras anställning av en näringslivsutvecklare för att avlasta tillväxtchefen med näringslivsutvecklingsfrågorna.

Konsekvensen av en lägre finansiering än de 10 mnkr som det ursprungliga äskandet grundades på blir att; det inte kommer inte kunna bedrivas ett proaktivt arbete med företagsetableringar, investerings- och exportfrämjande och inte heller i relation till Business Sweden, det kommer fortsatt saknas en evenemangsplan, evenemangs- och företagslotsning i arbetet mellan regional utveckling och kommunal verksamhet, Region Gotland kommer fortsatt sakna relevant och systematisk data och analys inom området, arbetet med företagsklimat kommer behöva minimeras inom ramen för regional utveckling och slutligen kommer ett närmare och starkare ledarskap avseende näringslivs-, destinations- och platsutveckling inte klaras av.

Näringslivets aktörer har en tydlig förväntan på Region Gotland om stärkta förutsättningar för ett mer proaktivt, prioriterat och spetsigt utvecklingsarbete

Ambitionen med Business Gotland är att;

- gå från negativ befolkningsutveckling en ökning av skattekraften,
- gå från ad hoc-mässig företagsetablering till proaktiv talangattraktion,
- gå från otydlig styrning till aktivt ledarskap med fokus på spets,
- gå från splittrad till samlad och prioriterande funktion,
- gå från reaktiv hantering av utmaningar till proaktiv och potential- och utmaningsdriven utveckling,

- gå från projektberoende till en långsiktig uppdragsportfölj med extern finansiering som strategisk förstärkning,
- gå från osund arbetsbelastning till hållbar arbetsmiljö med hög leveransförmåga och stolthet,

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de stora besparingarna som genomfördes 2018 har lett till ett resurssvagt och ett reaktivt arbetssätt. De analyser som hittills genomförts visar tydligt på flera funktionsbrister och leveransgap i förhållande till de mål som regionen beslutat om i Vårt Gotland 2040 med tillhörande strategier.

Näringslivets aktörer har en tydlig förväntan på Region Gotland om stärkta förutsättningar för ett mer proaktivt, prioriterat och spetsigt utvecklingsarbete.

I förberedelserna av detta ärende har regionledning och politik uttryckt både stor förståelse för rådande situation och positiv vilja till inrättandet av ett Business Gotland. Med anledning av det svåra ekonomiska läget i Region Gotland har regionstyrelseförvaltningen genomfört omfattande prioriteringar och sett det som nödvändigt att minska äskandet från 10 mnkr till 3 mnkr inför 2027.

Detta är långt ifrån det behov om 10 mnkr som skulle behövas för att bygga upp grundförutsättningarna. För 3 mnkr kommer verksamheten att prioritera implementering av den digitala inflyttarservicen som byggts upp med projektmedel men som annars behöver läggas ner innan den ens lanserats fullt ut. Därutöver prioriteras anställning av en näringslivsutvecklare för att avlasta tillväxtchefen med näringslivsutvecklingsfrågorna.

Konsekvensen av en lägre finansiering än de 10 mnkr som det ursprungliga äskandet grundades på blir att; det inte kommer inte kunna bedrivas ett proaktivt arbete med företagsetableringar, investerings- och exportfrämjande och inte heller i relation till Business Sweden, det kommer fortsatt saknas en evenemangsplan, evenemangs- och företagslotsning i arbetet mellan regional utveckling och kommunal verksamhet, Region Gotland kommer fortsatt sakna relevant och systematisk data och analys inom området, arbetet med företagsklimat kommer behöva minimeras inom ramen för regional utveckling och slutligen kommer ett närmare och starkare ledarskap avseende näringslivs-, destinations- och platsutveckling inte klaras av.

1. Rättslig grund / rättsligt perspektiv

Förslaget ryms inom kommunallagen och avser verksamhet av allmänt intresse. Dataskydd beaktas. Inga rättsliga hinder har identifierats.

2. Ekonomiskt perspektiv

Besluten förutsätter en ramfinansiering från 2027 och bedöms på sikt stärka skattebas, inflyttning och etableringar, kompetensförsörjning och näringslivsutveckling.

3. Barnperspektiv

Business Gotland ska tydligt verka för att både bibehålla och stärka platsen Gotland som en bra plats att bo, leva och verka på - ekonomiskt, socialt och miljömässigt vilket även förbättrar situationen för barn och unga.

3. Jämställdhetsperspektiv

Gotland är redan starkt i relation till Sverige gällande kvinnors företagande men det finns ytterligare potential i en förstärkning av företags-, etablerings- och investeringsfrämjande åtgärder.

4. Landsbygdsperspektiv / geografiskt perspektiv

Business Gotland och det digitala nav som utgörs av Gotland.com kan bidra till att stad och land kommer närmare varandra gällande platsutveckling, inflyttning och marknadsföring.

5. Klimat- och miljöperspektiv

Ur klimat- och miljöperspektiv ska Business Gotland bidra till acceleration i näringslivets gröna omställning genom bättre analys, prioritering och samordning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Budget Business Gotland

Bilaga 2 Analys Rapport Business Gotland, Franly Advisory, Svensk Destinationsutveckling

Bilaga 3 Näringslivsutveckling och Business Gotland, Franly Advisory

Bilaga 4 Business Gotland och platsattraktion och inflyttning, Svensk Destinationsutveckling

Bilaga 5 GAP analys

Bilaga 6 Långsiktig kapacitet gotland.com och DIS

Bilaga 7 SWOT- analys digital inflyttarservice och digital struktur

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-04-16

RS AU § 108 Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027

Ärendenummer: RS 2026/841

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Jäv

Eva Ahlin (C), Johan Malmros (C), Oscar Lindster (S) och Meit Fohlin (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Tabell utvisande samtliga poster i Näringslivsanslaget, belopp i kronor.

Totalt utrymme är 22 983 000 kronor.

Organisation/projekt	Beslut 2026	Äskande för 2027	Förslag 2027
ALMI Företagspartner AB	4 320 385	4 320 385	4 320 385
Science Park Gotland	3 500 000	4 500 000	3 500 000
Visby Centrum AB	500 000	550 000	500 000
Ung Företagsamhet Gotland	500 000	750 000	500 000
Coompanion Gotland	658 828	658 828	658 828
Gotlands Filmfond AB	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Medeltidsveckan	300 000	300 000	0
Gotland Grönt Centrum AB	4 800 000	4 800 000	4 800 000
Rindi kårhuslokaler	772 000	775 000	775 000
Företagardagen	80 000	80 000	80 000
92 möjligheter	60 000	60 000	60 000
Kongresshallen	1 500 000	2 000 000	2 000 000
Business Gotland	1 500 000	500 000	500 000
Slite 2030	500 000	500 000	500 000
Avslutade 2026 (Övriga)	991 787	-	-
Handlingsutrymme 2027	-	188 487	1 788 787
Summa	22 983 000	22 983 000	22 983 000

Bedömning

Utöver ansökningar om årliga verksamhetsbidrag syftar näringslivsanslaget till att skapa utrymme för Region Gotland att under verksamhetsåret kunna vara agilt gällande behov av näringslivsutvecklande insatser.

Regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut bygger på en sammanvägd bedömning och utifrån likställighetsprinciper om stödgivning. Prioriteringen mellan verksamheterna utifrån de behoven har redovisats i bedömningen av de olika äskandena i relation till helhetsbilden. Regionstyrelseförvaltning föreslår därför regionstyrelsen att bevilja finansiering i enlighet med upprättat förslag för respektive organisation och näringslivsanslagets utrymme totalt.

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C), Johan Malmros (C), Oscar Lindster (S) och Meit Fohlin (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet ska hanteras vid budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på eget förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Sammanfattning av inkomna ansökningar Verksamhetsstöd 2027

Bilaga 2 Sammanfattning av Beslutade och övriga stöd ur näringslivsanslaget.

Ansökan verksamhetsstöd Coompanion Gotland 2027

Ansökan kompletterande info 2027 Coompanion Gotland

Ansökan verksamhetsstöd SPG 2027

Ansökan verksamhetsstöd Ung Företagsamhet på Gotland 2027

Ansökan kompletterande info Ung Företagsamhet på Gotland

Ansökan verksamhetsstöd Visby Centrum 2027

Ansökan verksamhetsbidrag Medeltidsveckan 2027

Avtal 2026 Medeltidsveckan

Regionstyrelsen 2025-11-19, § 487 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2026

Regionstyrelsen 2025-12-08, § 516, RS 2025/2111 Beslut Projekt Slite 2030

Almi Småland och öarna anslag

Årsredovisning Medeltidsveckan

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-25

RS AU § 109 Erbjudande till Region Gotland att delta i Swedish Wind Centre

Ärendenummer: RS 2026/288

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Bakgrund

Swedish Wind Centre (SWC) söker nya partners till Energimyndighetens forskningsutlysning *Kompetenscentrum för ett fossilfritt energisystem (2027-2031)*. SWC bildades 2023 och föreståndarskapet är delat mellan Chalmers och Uppsala universitet Campus Gotland.

Finansiering

Region Gotland har fått erbjudande via Uppsala universitet Campus Gotland om att ingå partnerskap med SWC under minst fem år, till en årlig kostnad av upp till 500 000 kronor fördelat på en årlig kontantinsats om 250 000 kronor och en tidsinsats värderad till 50 000-250 000 kronor per år.

Samtidigt har Energimyndigheten har fattat beslut om utbetalning av bidrag till kommuner med vindkraft. Stödet syftar till att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft och kompensera de kommuner där det redan byggts vindkraft. Beloppen som betalas ut baseras på en fördelning av det totala bidragsbeloppet, baserat på kommunens andel av Sveriges totala installerade effektvindkraft. Energimyndigheten ska enligt uppdraget fördela bidraget utifrån vindkraftverkens fysiska placeringar inom kommungränserna. (RS 2026/1). Gotlands tilldelning betalas ut 2026 och baseras på 177 MW vilket ger Region Gotland 3 295 007 kronor för år 2025 och 3 585 742 kronor för år 2026.

Förvaltningens förslag är att Gotlands tilldelning används till genomförande av projektet Energiön Gotland 2.0 (2026/613) för perioden 2027–2030 och årlig kontantinsats i Swedish Wind Center för perioden 2027-2031. Dessa medel kan inte rullas från kalenderåret 2026, men medlen finns i Region Gotlands kassa och föreslås finansiera denna satsning.

Letter of Intent

Region Gotland (regionstyrelsen) har ingett ett Letter of Intent till Uppsala universitet under mars 2026.

Tabell som beskriver årlig fördelning av kontantinsats

Organisation	År 2027	År 2028	År 2029	År 2030	År 2031
Årlig kontantinsats	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr
Summa	250 000 kr	250 000 kr	250 000kr	250 000 kr	250 000 kr

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att ett deltagande kan förordas eftersom det ryms inom ramen för de intentioner om att stödja forskning som kan bidra till regionens utveckling.

Region Gotland ser ökad eltillförsel från vindkraft på land och till havs som en viktig del av utvecklingen till ett hållbart energisystem på Gotland, vilket särskilt uttrycks i Vårt Gotland 2040, översiktsplanen med flera styrdokument och genom satsningen på projektet Energiön Gotland.

Framtidens kompetensförsörjning för att klara energiomställningen är en viktig grund för statens fortsatta satsning på kompetenscentra inom energiområdet. Energimyndigheten står för en tredjedel av finansieringen av dessa kompetenscentra. Resterande två tredjedelar kommer från lärosäten, forskningsinstitut, näringsliv och offentliga aktörer.

Förvaltningen vill uppmärksamma regionstyrelsen på att förslaget att delta med finansiering i ett forskningscentrum innebär en risk i fråga om resultat, i och med osäkerheterna i utfallet av forskningen. Samtidigt förutsätts ömsesidig nytta i ett framgångsrikt partnerskap. Inom Region Gotland finns knappast några ordinarie medarbetare med uppdrag som kräver akademiska meriter inom de områden som kan passa i centrets programråd för bland annat val av vilka forskningsprojekt som centret ska prioritera.

Förvaltningens bedömning är att förslaget bör tillstyrkas, förutsatt att budget beviljas till en fortsättning på Region Gotlands projekt Energiön Gotland (som pågår 2024-2026) och att Region Gotland prioriterar ett fortsatt deltagande i energinätverket BEIC (Baltic Energy Island Connect). Till budgetberedningen 2026 kommer ett äskande om en fortsättning på projektet Energiön Gotland 2.0 (RS 2026/613). En sådan satsning bör i huvudsak också kunna stå för Region Gotlands insats i tid i SWC. Om satsningen inte realiserar och om det samtidigt, på grund av omvärldsfaktorer utanför regionens rådighet, råder stiltje i vindkraftsutvecklingen på Gotland under åren 2027-2031, bedöms det bli svårt för medarbetare inom Region Gotland att på ett för regionen meningsfullt sätt delta i SWC och till gagn för både regionen och UUCG bidra till forskningssamarbetet inom SWC.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att rättsliga perspektiv beaktas i processen. Regionstyrelsens ordförande har signerat ett samarbetsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en årlig kontantinsats i centrat på 250 000 kr för 5 år är ur ett ekonomiskt perspektiv en satsning som ligger väl i tiden. Och kommer att gynna Gotland som plats.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att etableringen av ett centrum på Gotland gynnar Gotland som plats, ingen specifik geografi gynnas mer än någon annan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027 – 2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-06
Ansökan Swedish Wind Centre

RS AU § 110 Energiön Gotland 2.0

Ärendenummer: RS 2026/613

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Under perioden januari 2024 till januari 2027 driver Region Gotland projektet Energiön Gotland. Med fokus på bred samverkan och stärkt kunskapsbyggande inom Gotlands styrkeområde näringslivets energiomställning. Projektet har enligt regionstyrelseförvaltningen drivit på förändring och flyttat fram positionerna för Gotland (RS 2023/1616).

Regionstyrelseförvaltningen har inte resurser inom ram att driva dessa processer vidare utan att tillföra extra medel. Därför föreslår regionstyrelseförvaltningen regionstyrelsen att en fortsättning ska genomföras i projektet Energiön Gotland 2.0. Målgruppen finns särskilt inom vindkraft och infrastruktur för elförsörjning och transmission samt stora enskilda energianvändare i området. Kommande projektet föreslås ha följande två arbetspaket, samverkan och kunskapsbyggnad:

Stärkt samverkan

- Genomförande av GAIST - Gotland accelererar i samverkan för grön tillväxt. GAIST är ett samverkansforum mellan myndigheter, organisationer och näringslivet med syfte att bidra till minskad klimatpåverkan, förbättrad energiberedskap och stärkt näringslivsutveckling.
- Stärkt samverkan mellan Östersjöns energioar genom nätverket Baltic Energy Island Connect - BEIC.
- Bidra med arbetstid i partnerskapet med Swedish Wind Center (RS 2026/288)

Kunskapsbyggnad

- Genomföra den färdplan som är ett resultat av Energiön Gotland.
- Ta fram kunskapsunderlag.
- Arbeta med stärkt kommunikation för styrkeområdet (ett genomförande av varumärket Gotland kärnvärde "Omställning").
- Undersöka möjliga EU-stöd till infrastruktur och investering för omställning.

Finansiering för Energiön Gotland 2.0

Energimyndigheten har fattat beslut om utbetalning av bidrag till kommuner med vindkraft. Stödet syftar till att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft och kompensera de kommuner där det redan byggts vindkraft. Beloppen som betalas ut baseras på en fördelning av det totala bidragsbeloppet, baserat på kommunens andel av Sveriges totala installerade effektvindkraft. Energimyndigheten ska enligt uppdraget fördela bidraget utifrån vindkraftverkens fysiska placeringar inom kommungränserna. (RS 2026/1). Gotlands tilldelning betalas ut 2026 och baseras på 177 MW vilket ger Region Gotland 3 295 007 kr för år 2025 och 3 585 742 kr för år 2026 (totalt 6 880 749 kr). Förvaltningens förslag är att Gotlands tilldelning används till genomförande av projektet Energiön Gotland 2.0 (2 800 000) och partnerskapsavgift i Swedish Wind Center (1 250 000). Dessa medel kan inte rullas från kalenderåret 2026, men medlen finns i Region Gotlands kassa och föreslås finansiera denna satsning.

Regionstyrelseförvaltningen avser att söka medfinansiering till genomförandet av projektet.

Tabell som beskriver projektbudget

Organisation	År 2027	År 2028	År 2029	År 2030
Lön	500 000 kr	500 000 kr	500 000 kr	500 000 kr
Kommunikations- insatser	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
Övrigt	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
Summa	700 000 kr	700 000 kr	700 000 kr	700 000 kr

Bedömning

Förvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att en satsning på Energiön Gotland bidrar till att stärka Gotlands position inom ramen för styrkeområdet Näringslivet energiomställning.

Här följer en genomgång av kopplingen till regional utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040:

Övergripande mål för Gotland 2040:

- Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen.
- Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

Effektmål i Vårt Gotland 2040:

5. Ett klimatneutralt Gotland.
6. Ett energisystem baserat på förnybar energi.
10. God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.

Prioriteringar i Vårt Gotland 2040:

- Gå före i klimat- och energiomställningen.
- Stimulera innovation och förnyelse.
- Stärk och utveckla näringslivet.

När det gäller Region Gotlands styrmodell vill förvaltningen särskilt belysa denna prioritering och mål:

- Regionfullmäktiges prioritering: Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning.
- Koncerngemensamt mål: Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024-2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 % per år.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att rättsliga perspektiv beaktas i projektets innehåll och arbete.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Åskandet gäller finansiering till lön för projekt/processledare och för att köpa tjänster till bland att stärka Gotlands varumärke inom omställning.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att arbetet med Energiön Gotland 2.0 bidrar till hela Gotlands utveckling. Med bakgrund i att de frågor som berörs i projektet finns i alla territorier, täta som glesa.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

RS AU § 111 Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling

Ärendenummer: RS 2025/581

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Tjänsteskrivelsen behandlar förslag till långsiktig finansiering av samverkansformer för landsbygdsutveckling inom ramen för SAMLA. Bakgrunden är att nuvarande samverkansformer inte fungerar optimalt, vilket medför otydliga ansvarsförhållanden och brist på kontinuitet när bland annat projektmedel upphör och utvecklingen till stor del bygger på ideella krafter. Det finns därför behov av hållbara strukturer med tydliga roller, stärkt dialog och långsiktig finansiering.

Arbetet med att ta fram samverkansformer har skett i bred samverkan mellan lokala utvecklingsaktörer, näringsliv och Region Gotland. Med start från hösten 2025 har en arbetsgrupp arbetat fram ett underlag som omfattar bland annat syfte, organisering, planering och finansiering. Delar av modellen kommer att testas genom pilotområden under 2026 och parallellt utvärderas.

För att möjliggöra en långsiktigt hållbar samverkan föreslås en årlig basfinansiering om 2,5 miljoner kronor. Medlen ska finansiera samverkansledare i fem geografiska områden samt en samordningsfunktion inom Region Gotland. Syftet är att skapa stabilitet, minska beroendet av ideella insatser och stärka den lokala utvecklingskapaciteten.

Vidare föreslås en organisation där lokala huvudmän ansvarar för genomförande och återsrapportering, samt att en övergripande samordningsgrupp inrättas. Inom Region Gotland föreslås en förstärkt intern samordning och en tydligare koppling till regionens styr- och planeringsprocesser.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att SAMLA har god potential att stärka landsbygdsutvecklingen på Gotland, men att det kräver ökad kapacitet inom regionens organisation för att möta upp de lokala behoven och säkerställa genomförandet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer arbetsgruppens nedlagda arbete som gediget och engagerat. Arbetsgruppen har stor potential att tillsammans med fler utvecklingsaktörer göra Gotland till en attraktiv plats att bo, leva och verka på. SAMLA kommer bidra till kunskap om Gotlands landsbygder och med rätt

organisation blir det en värdefull del in i regionens planeringsprocess och mål och budget för en demokratisk styrmodell. I SAMLA bygger lokal kunskap om en platspotential och kapacitet tillsammans med politiska regionala och kommunala planer och ambitioner gemensam kunskap och kapacitet om landsbygdsutveckling. Med den organisation som föreslås byggs strukturer där den lokala kapaciteten möter Region Gotlands mål i förbättringsplaner och verksamhetsplaner för Gotlands landsbygder. Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att implementeringen av SAMLAs processer i regionens styrmodell är avgörande för om processerna kommer ge resultat eller ej. Den geografiska kunskapen behöver förankras i planeringsprocessen och senare i mål och budget för att ge påverkan på utvecklingen av hela Gotland.

Tillsammans med teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen görs också bedömningen att det kommer bli en utmaning för Region Gotland att möta upp de lokala utvecklingsaktörerna i landsbygdsutvecklingsprocessen då regionens organisation länge har saknat kapacitet för denna typ av utvecklande processer. Därför är stor del av äskandet en funktion för att stötta och utveckla organisationen i rätt riktning och för att koordinera de olika förvaltningarnas och nämndernas ansvar och uppdrag inom utvecklingen av Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Wejde, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-26

RS AU § 112 Uppdrag. Förbättringsplan för tätorterna utifrån platsbaserad landsbygdsutveckling.

Ärendenummer: RS 2025/2255

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

I mål och budget 2026 finns detta uppdrag om att ta fram årliga förbättringsplaner för tätorterna. Regionstyrelseförvaltningen uppfattar uppdraget som att de årliga förbättringsplanerna består av två delar som ska vävas samman, dels Region Gotlands perspektiv, dels det hyperlokala perspektivet (platsen).

Regionstyrelseförvaltningens förslag är att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att uppdraget hanteras inom Region Gotlands ordinarie ledningssystem (där planerings- och uppföljningsprocesser är en del). Regionkoncernens planering och uppföljning föreslås få ett tydligt geografiskt perspektiv. Regionstyrelsen är ansvarig för processen med koncernstyrning och ansvarig förvaltning är regionstyrelseförvaltningen.

För att leverera på uppdraget krävs att underlag från såväl Region Gotland som bygderna vävs samman i en gemensam förbättringsplan.

Regionstyrelseförvaltningens förslag är att Region Gotland har full rådighet över planen. Regionstyrelseförvaltningen är ansvarig för att sätta samma den gemensamma förbättringsplanen som delges av regionfullmäktige. Den årlig förbättringsplanen föreslås sammanställas parallellt med verksamhetsplaneringsprocessen.

Förvaltningen vill i bedömningen särskilt koppla till regionfullmäktiges prioritering ”Region Gotland ska prioritera ett hållbar växande Gotland” där det beskrivs att varje serviceort ska ha en plan för utveckling och fler gotlänningar känner inflytande och ser utveckling nära där man bor.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att det levererar på uppdraget om ett samlat och nytt arbetssätt för tätortsnära utveckling tillsammans med invånarna. Det svarar på hur Region Gotland systematiskt kan jobba tillsammans och nära med bygder och egna nämnder. Förvaltningen beskriver hur Region Gotland kan addera ett geografiskt perspektiv på planerings- och uppföljningsprocessen. Förvaltningen vill samtidigt understryka att det finns risker med att lägga till perspektiv i planering och uppföljning. Likt målinflation kan det om det läggs till perspektiv bli utmaningar i prioritering och i att uppnå önskade resultat.

Det pågår ett antal utvecklingsprocesser som i allra högsta grad kopplar till uppdraget för att nämna några; samordning av samhällsbyggnadsprocessen, utveckling av hållbarhetsarbetet inom koncernen och regionstyrelseförvaltningens översyn av styrmodellen.

Förvaltningen vill i bedömningen särskilt koppla till regionfullmäktiges prioritering "Region Gotland ska prioritera ett hållbar växande Gotland" som beskrivs så här:

- **"Varför är det viktigt?"** *"För att möjliggöra byggande och för att det ska vara attraktivt att bo, leva och verka över hela ön krävs att kommunikationer, teknisk försörjning, välfärd och service säkerställs och utvecklas."... "För att Gotland ska utvecklas positivt behövs också ett lyhört samarbete mellan Region Gotland och öns näringsliv."*
- **"Vart vill vi?"** *"Visby som regioncentra liksom service- och skolorterna har utvecklats vilket ökat attraktiviteten och förbättrat möjligheten att bo, leva och verka på hela ön. Varje serviceort har en plan för utveckling och fler gotlänningar känner inflytande och ser utveckling nära där man bor. Tillgängligheten till kommersiell och offentlig service har stärkts. Region Gotlands myndighetsutövning, som skapar förutsättningar för bostadsbyggande och företagande, är snabb, smidig och rättsäker."*

Förvaltningen vill också särskilt koppla uppdraget med att bygga en intern struktur för att hantera landsbygdsutveckling via förbättringsplaner till att det går i riktning till att nå dessa två övergripande mål i Vårt Gotland 2040:

- Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla.
- Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

Mål med särskild koppling till år 2027 i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation:

- 7. Det finns goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland.
- 8. Gotlands attraktionskraft är stärkt.

Regeringen har i mars 2026 beslutat propositionen *Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder* (Prop. 2025/26:158). I propositionen föreslår regeringen att regioners samrådsskyldighet i det regionala utvecklingsarbetet förtydligas för att lyfta fram det civila samhällets organisationer. Regeringen konstaterar i propositionen att sammanhållningen i samhället stärks när hela landet ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Därför bör den lokala kunskapen och engagemanget samt platsers särskilda förutsättningar ges ett större utrymme när åtgärder utformas och beslut fattas. Regeringen anser att utvecklingen i stor utsträckning bör byggas underifrån i samverkan mellan medborgare, civilsamhälle, näringsliv, kommuner, regioner och statliga

myndigheter. I propositionen beskrivs, uppdelat i fyra huvudområden, hur åtgärder inom den sammanhållna landsbygdspolitiken samt andra politikområden har eller ska bidra till starkare landsbygder i hela landet:

- 1- Ett starkare lokalsamhälle och en effektivare landsbygdspolitik.
- 2- Förenklingar för boende och företag i landsbygderna.
- 3- Bättre förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygderna.
- 4- Trygga, attraktiva, robusta och sammanlänkade landsbygder.

Lagen träder i kraft den 1 juli 2026. Denna proposition tillsammans med kommande slutbetänkande av SVESAM-utredningen pekar på att samverkan med lokala aktörer det inte bara är viktigt generellt utan att det kommer bli en tydligare del i det regionala utvecklingsuppdraget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat avseende förväntad progression.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-04-15
Bilaga Arbetsmodell för landsbygdsutveckling daterad 2026-04-15
Bilaga Ett långsiktigt hållbart serviceutbud på Gotland daterad 2026-04-15

RS AU § 113 Uppdrag. Särskilda lönesatsningar på jämfällldhet och bristyrken

Ärendenummer: RS 2022/93

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har i uppdrag från regionstyrelsen att löpande vid budgetberedningen återkomma med en statusrapport rörande arbetet kopplat till lönesatsningar på jämfällldhet och bristyrken. Uppdraget innebär att förvaltningen ska:

- Redovisa ett fördjupat underlag kring fördelningen av lönesatsningar på jämfällldhet och bristyrken, där fördelningen mellan de två perspektiven samt fördelning per yrkesgrupp framgår.
- Ta fram en struktur för uppföljning av lönesatsningar som ger förutsättningar att analysera utvecklingen inom samt mellan olika yrkesgrupper på längre sikt, med särskilt fokus på jämfällldhetsperspektivet.

Regionstyrelseförvaltningen har i år även fått i uppdrag att ta fram en plan för att komma till rätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken inom samma basintervall. Planen ska börja med de yrkesgrupper som idag har de lägsta lönerna. Detta uppdrag redovisas i detalj i ärende RS 2025/2258.

Region Gotland har under ett flertal år gjort lönesatsningar utifrån ett brist- och behålla perspektiv samt utifrån jämfällldhet. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns en struktur för uppföljning av lönesatsningar som ger förutsättningar att analysera utvecklingen inom samt mellan olika yrkesgrupper på längre sikt, med särskilt fokus på jämfällldhetsperspektivet. Bedömningen är därför att uppdraget i denna del är genomfört och kan anses slutredovisat.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget i ärende RS 2026/2258, såvitt gäller att ta fram en plan för att komma till rätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken inom samma basintervall, sammanläggs med detta ärende och att en årlig redovisning av framtagna plan för jämfälllda löner ska göras till regionstyrelsen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns en struktur för uppföljning av lönesatsningar som ger förutsättningar att analysera utvecklingen inom samt mellan olika yrkesgrupper på längre sikt, med särskilt fokus på

jämställdhetsperspektivet. Bedömningen är därför att uppdraget i denna del är genomfört och kan anses slutredovisat.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en fortsatt redovisning av ett fördjupat underlag kring fördelningen av lönesatsningar på jämställdhet och bristyrken bäst görs i den redovisning av plan för jämställda löner som regionstyrelseförvaltningen årligen tar fram i samband med budgetberedningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Kristine Skår, förhandlingschef och Linda Ehrlin Sjöberg, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat avseende beslutsformuleringen.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15

RS AU § 114 Uppdrag. Plan för att komma till rätta med löneskillnader mellan kvinndominerade och mansdominerade yrken

Ärendenummer: RS 2025/2258

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Region Gotlands lönepolicy tydliggör att regionen ska ha en lönestruktur med jämställda löner som gör att regionen kan rekrytera och behålla medarbetare och därmed klarar kompetensförsörjningen. För att nå målet ska det bland annat genomföras uppföljningar och analys av lönestrukturen samt analys av intern och extern arbetsmarknad.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag från regionstyrelsen 2025-10-23, § 426 att för Region Gotland ta fram en plan för att komma till rätta med löneskillnader mellan kvinndominerade och mansdominerade yrken inom samma basintervall. Planen ska börja med de yrkesgrupper som idag har de lägsta lönerna.

Regionstyrelseförvaltningen har också ett uppdrag att, löpande vid budgetberedningen, återkomma med en statusrapport rörande arbetet kopplat till lönesatsningar på jämställdhet och bristyrken. Detta uppdrag redovisas i detalj i ärende RS 2022/93.

Efter genomförd lönekartläggning inom respektive förvaltning och för Region Gotland som helhet har en treårig plan för lönejusteringar tagits fram. Planen utgår ifrån gällande krav enligt diskrimineringslagstiftningen och baseras på arbetsvärderingsverktyget BAS. Planen beskriver de lönejusteringar som behöver vidtas för att åtgärda osakliga löneskillnader mellan kön i alla BAS intervaller. Uppdraget att göra en satsning för de yrkesgrupper som idag har de lägsta lönerna har vissa utmaningar kopplat till lönestruktur.

Regionstyrelseförvaltningen rekommenderar att jämställdhetssatsningar görs baserat på den övergripande planen för att hålla ihop helheten och på så sätt säkerställa att regionen kan rekrytera och behålla medarbetare inom alla BAS intervall.

Bedömning

Regionstyrelsen har med denna tjänsteskrivelse fått information om hur en plan för att åtgärda osakliga löneskillnader mellan kön tagits fram. Även uppdraget att inleda planen med de lägsta lönerna är återrapporterat.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Kristine Skår, förhandlingschef och Linda Ehrlin Sjöberg, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat avseende beslutsformuleringen.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15

Bilaga 1. Region Gotland - Handlingsplan jämställdhet 2027 – 2029

RS AU § 115 Uppdrag. Arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga.

Ärendenummer: RS 2026/116

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen kring uppdraget om demokrati och dialog godkänns.
- Regiondirektören får i uppdrag att återrapportera uppdraget om demokrati och dialog vid budgetavstämningen 2026.
- Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta arbetet kring process för medborgardialog, inklusive uppdatering av Policy för medborgardialog.

Sammanfattning

I mål och budget 2026 finns detta uppdrag (RS 2025-10-23, § 426 Mål och budget 2026 – 2028, RS 2025/7): *Regiondirektören får i uppdrag att ta fram förslag på hur Region Gotland ska få ökad kraft i arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga. Uppdraget kan ta utgångspunkt i strukturer som finns och samverkan med civilsamhället uppmuntras. Vidare ska Policy för medborgardialog ses över för att få mer systematiska arbetssätt som leder till förändring för dem vi är till för. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.*”

Regionstyrelseförvaltningen uppfattar uppdraget som två delar där den ena delen innefattar att ta fram förslag på hur Region Gotland ska få ökad kraft i arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga.

En intern inventering av hur Region Gotlands verksamheter arbetar med olika demokrati och delaktighetsfrågor har gjorts och regionstyrelseförvaltningen kan konstatera att det pågår många arbeten i de olika förvaltningarna. Samtliga förvaltningar arbetar med medborgardelaktighet på olika sätt. De pågående arbetena är beroende av att någon inom verksamheten har kunskap och/eller är intresserad av delaktighetsfrågor. Samtidigt som det finns en stor efterfrågan från både politik och Region Gotlands verksamheter att stärka arbetet kring medborgardelaktighet finns också ett identifierat glapp i stödet för detta.

Regionstyrelseförvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram ett regionövergripande metodstöd; en gemensam verktygslåda med delaktighetsmetoder och modeller (utifrån Sveriges Kommuner och Regioners metod/modell). Metodstödet kommer bland annat att finnas tillgängligt på Region Gotlands intranät och representanter från kvalitetsnätverket och medlemmar från verksamhetsutvecklarforum kommer att vara bärare för att sprida metodstödet inom sina förvaltningar.

Den andra delen av uppdraget består av att se över policyn för medborgardialog.

Region Gotland har en Policy för medborgardialog som antogs 2022. I policyn anges varje nämnd som ansvarig att policyn efterlevs samt att regionstyrelsen ansvarar för att det sker en systematisk och löpande utvärdering av processen, metoderna och de övergripande resultaten för att kunna utveckla arbetet med medborgardialog. Efter dialog med förvaltningarna har det framkommit att det råder en otydlighet i vem som beslutar i vilka frågor medborgardialog ska ske, om det är nämnd, styrelse eller fullmäktige. Regionstyrelseförvaltningen kan konstatera att det inte skett någon medborgardialog i Region Gotland sen policyn infördes.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att uppdragets första del som handlar om medborgardelaktighet är under uppbyggnad och att de metoder som tas fram kommer att ge ökad kraft i arbetet med medborgardelaktighet.

Regionstyrelseförvaltningens förslag till regionstyrelsen är att godkänna informationen och att ärendet återrapporteras med status våren 2027.

Ansvarsfrågan kring medborgardialog bör utredas. Ska regionfullmäktige alternativt regionstyrelsen äga ansvaret för medborgardialog? Vidare behöver regionstyrelseförvaltningen utreda var medborgardialogsfrågan hör hemma inom förvaltningen.

Det finns ett äskande till budgetberedningen för en tjänst som samordnare med demokratifokus där bland annat medborgardialogsuppdraget kommer att kunna hamna. I tjänsten kan samordning med både förvaltningar och politik ligga, att projektera medborgardialog från start till mål samt att uppdatera policyn och ta fram regionövergripande riktlinjer och rutiner för medborgardialoger. Skulle inte budgetäskandet för tjänst prioriteras behöver regionstyrelseförvaltningen skapa förutsättningar för medborgardialogsarbete inom redan befintliga tjänster. Av den anledningen föreslås att regiondirektören får i uppdrag att fortsätta utreda arbetet kring medborgardialog, inklusive uppdatering av Policy för medborgardialog.

Bedömning av konsekvenser inom nedanstående tvärperspektiv har gjorts

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det är i enlighet med kommunallagens intention att ta vara på medborgarnas möjlighet till inflytande.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt i detta skede.

3. Barnperspektiv

Kommuner och regioner ska säkerställa barns och ungas delaktighet i frågor som rör dem.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att medborgardelaktighet och medborgardialog kan bidra till ökad jämställdhet genom att man ges likvärdiga möjligheter till inflytande i regionens beslutsprocesser.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att beslutspunkt 2 ändras så att ärendet i stället återrapporteras till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-19
Policy för medborgardialog RS 2022/623

RS AU § 116 Uppdrag Stadsfest

Ärendenummer: RS 2026/183

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

I oktober 2025, i samband med Mål och budget 2026–2028 (RS 2025/7), gavs uppdrag att ta fram förslag på en årlig stadsfestival i Visby.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att en stadsfestival genomförs årligen från och med 2027.

Syftet med satsningen är att skapa sammanhållning, inkludering, öka livskvaliteten, lokalt engagemang och erbjuda kostnadsfria kultur- och fritidsaktiviteter, med särskilt fokus på barn och unga. Samtidigt skapas möjligheter att stärka det lokala kultur- och näringslivet samt Gotlands attraktivitet som plats att bo och verka på.

Festivalen föreslås innehålla aktiviteter, kulturupplevelser och scener på flera platser i stadsrummet, såsom mat, konserter och prova-på-aktiviteter. Målsättningen är att skapa en inkluderande stadsfestival som upplevs som ”allas” festival.

Stadsfestivalen ska ägas och arrangeras av Region Gotland, och utvecklas som ett paraplyarrangemang där lokala aktörer, föreningar, näringsliv och sponsorer ges möjlighet att bidra med både innehåll och ekonomiska medel. Detta skapar förutsättningar för ett brett och varierat program samtidigt som det stärker det lokala engagemanget.

Kostnaden för genomförandet beräknas till 6,5 mnkr, där en del av resurserna utgörs av interna kostnader inom Region Gotland kopplade till infrastruktur, logistik och samordning.

En stadsfestival bedöms generera ekonomiska effekter för det lokala näringslivet genom ökad konsumtion inom exempelvis handel, restaurang och service. Vid uppskattade publiknivåer med flera tusen besökare per dag kan detta ge betydande omsättningseffekter.

Sammantaget bedöms en stadsfestival i Visby vara en strategisk satsning som kan stärka social sammanhållning, folkhälsa, kultur- och näringsliv samt bidra till Gotlands långsiktiga utveckling i linje med regionala mål. En stadsfestival med fokus på gemenskap och identitet kan även bidra till att stärka den civila beredskapen på Gotland.

Bedömning

Bedömningen är att en stadsfestival kan utgöra en strategiskt viktig satsning med flera samtidiga nyttor för Gotlands samhällsutveckling. Festivalen kan bidra till ökad sammanhållning, lokalt engagemang och stärkt folkhälsa genom att erbjuda kostnadsfria och tillgängliga kultur- och fritidsaktiviteter, särskilt för barn och unga. Detta bedöms bidra till att stärka socioekonomiska möjligheter och minska ojämlikheter i tillgång till kultur och fritid.

Satsningen bedöms även stärka och synliggöra det lokala kultur-, förenings- och näringslivet. Genom att involvera lokala aktörer i planering och genomförande skapas förutsättningar för ökat engagemang, delaktighet och långsiktig utveckling.

Ur ett organisatoriskt perspektiv ger satsningen möjlighet att vidareutveckla Region Gotlands interna samverkan och kapacitet att genomföra större evenemang, vilket kan bidra till ökad effektivitet och stärkt samarbetskultur.

Festivalen bedöms även kunna bidra till ökad beredskap och samhällsresiliens genom att stärka sociala nätverk, lokal identitet och samverkan mellan offentliga och civila aktörer.

Ekonomiskt bedöms satsningen generera positiva effekter för det lokala näringslivet, bland annat genom ökad omsättning inom handel, restaurang och service. Samtidigt förutsätter genomförandet en långsiktig finansiering. En ekonomisk ram om 6,5 mnkr, bedöms nödvändig för att säkerställa kvalitet och säkerhet.

Sammantaget bedöms en stadsfestival i Visby kunna skapa betydande sociala, kulturella och ekonomiska värden samt bidra till Gotlands attraktivitet och långsiktiga utveckling.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det inte finns några rättsliga hinder för att genomföra satsningen inom ramen för Region Gotlands uppdrag.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att satsningen innebär en kostnad för Region Gotland, men att den samtidigt kan generera betydande indirekta ekonomiska effekter för det lokala näringslivet.

Utifrån schablonvärden bedöms en lokal besökare generera cirka 300-600 kronor per dag genom utgifter för exempelvis handel, drivmedel och måltider. En övernattande besökare beräknas generera cirka 1 500-2 800 kronor per dygn, främst kopplat till boende, restaurang och övrig konsumtion.

Vid ett antagande om 5 000 besökare per dag, vilket bedöms vara en rimlig och i vissa delar försiktig uppskattning, där 80 procent utgörs av dagsbesökare (4 000 personer) och 20 procent av övernattande besökare (1 000 personer), kan de ekonomiska effekterna illustreras enligt följande:

- Lokala besökare (4 000 personer): ca 1,2-2,4 mnkr per dag.
- Övernattande besökare (1 000 personer): ca 1,5-2,8 mnkr per dag.

Detta motsvarar en samlad omsättningseffekt om ca 2,7-5,2 mnkr per dag med potential till ytterligare ökning i takt med att evenemanget utvecklas och eventuellt förlängs.

Sammantaget bedöms stadsfestivalen kunna bidra till ökad omsättning inom handel, restaurang, besöksnäring och service, vilket stärker det lokala näringslivet och skapar positiva spridningseffekter i ekonomin.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att satsningen har en tydlig positiv påverkan ur ett barnperspektiv. Genom att erbjuda kostnadsfria, tillgängliga och inkluderande aktiviteter skapas möjligheter för barn och unga att delta i kultur- och fritidsliv oavsett socioekonomiska förutsättningar. Festivalen kan även bidra till barns delaktighet och inflytande genom att ge utrymme för eget skapande och medverkan i programinnehållet. Trygghet, säkerhet och tillgänglighet behöver särskilt beaktas i planeringen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en stadsfestival har goda förutsättningar att bidra till ökad jämställdhet, förutsatt att programinnehåll, deltagande och resurser fördelas på ett medvetet och inkluderande sätt. Det innebär exempelvis att eftersträva en jämn representation av kön bland artister och andra medverkande aktörer, samt att skapa aktiviteter som tilltalar olika målgrupper. Ett aktivt arbete med inkludering och normmedvetenhet är centralt för att festivalen ska upplevas som tillgänglig och relevant för alla.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en stadsfestival i Visby i första hand gynnar stadsmiljön, men att den även kan skapa positiva effekter för hela Gotland genom ökad attraktionskraft och ekonomiska spridningseffekter. För att stärka det geografiska perspektivet bör festivalen utformas så att aktörer från hela ön ges möjlighet att delta, exempelvis genom medverkan i programmet. Även tillgänglighet i form av transporter och information är viktiga faktorer för att möjliggöra deltagande från hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en långsiktig satsning på stadsfestivalen skapar goda möjligheter att integrera hållbarhet i planering och genomförande över tid. Genom medvetna och smarta val kring exempelvis avfall och materialanvändning kan hållbara lösningar utvecklas och stärkas.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maria Wennström, tf avdelningschef, Josefine Eriksson, projektledare och Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15
Regionstyrelsen 2025-10-23, § 425

RS AU § 117 Uppdrag. Förutsättningar för patientföreningar i Visbyområdet

Ärendenummer: RS 2025/2257

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regiondirektören har fått i uppdrag att, i samverkan med berörda förvaltningar, utreda förutsättningar och föreslå lösningar för att på lång sikt säkerställa behovet av varmvattenbad i Visbyområdet för de patientföreningar som är på Korpen (RS 2025-10-23, § 426).

En rapport har tagits fram som svarar mot uppdraget, där inledningsvis en bakgrundsbeskrivning har sammanställts för att belysa de grundläggande utgångspunkter som Region Gotland styrs och regleras av följt av en kartläggning av de olika perspektiven i sakfrågan: föreningarnas perspektiv, hälso- och sjukvårdens perspektiv, kultur- och fritidsavdelningens perspektiv, lokalförsörjningsperspektivet samt allmänhetens och barnrättsperspektivet.

Sammanfattningsvis framkommer att cirka 270 personer, anslutna till 15 föreningar, och ett företag nyttjar bassängen på Korpen 5. Vilka kriterier som legat till grund för de föreningar som erbjudits tid att hyra bassängen går inte att härleda och fler föreningar än nuvarande hyresgäster uttalar önskemål om att hyra bassängen. För närvarande är bassängen uthyrd 26 timmar/vecka till de externa aktörerna och efterfrågan på bassängtider är större än tillgång.

För att skapa jämlika förutsättningar för samhällets medborgare behöver Region Gotland göra olika. Personer med större behov behöver mer stöd och insatser än de personer som klarar vardagens aktiviteter på egen hand. Sammanfattningsvis har föreningarnas medlemmar varierande grad av funktionsnedsättning. Kriteriet ”patientföreningar” utan närmare specifikation tydliggör inte olika funktionstillstånds behov av anpassningar. Den stora gruppen badande är personer med smärta och värk, såsom exempelvis vid reumatiska sjukdomar. Vissa föreningsmedlemmar saknar funktionsnedsättning och har anslutit sig till föreningen för gemenskap och möjlighet till rörelse, nog så viktigt ur ett hälsoperspektiv. En mindre andel har omfattande rörelsehinder och behov av assistans för att ta sig i och ur bassängen. Således kan Region Gotland inte, ur ett funktionsrättsligt perspektiv, möta patientföreningarna som en homogen grupp om Region Gotland ska uppnå jämlikhet i levnadsvillkor såsom de nationella funktionsrättsmålen anger. Region Gotland behöver erbjuda möjligheterna till rörelse för den gotländska befolkningen på lika villkor. Individernas behov av rehabilitering och stöd till egenvårdsträning behöver hanteras individuellt och separat från föreningsverksamhetens

uppdrag. Fler invånare i Visbyområdet har behov av varmvattensträning än de som tillhör patientföreningarna.

Bedömning

Lösning på kort sikt avseende träning i varm bassäng

Mot bakgrund av slutsatserna i rapporten föreslås en lösning där behov av egenvård och friskvård möts utan föreningstillhörighet (Alternativ 2). Utifrån utgångspunkten om universell utformning, vilken går ut på att utforma tjänster och miljöer i syfte att säkerställa jämlika levnadsvillkor och skapa delaktighet för alla, bedöms det vara mer resurseffektivt att tillhandahålla varmvattenträning i ökad omfattning inom ramen för nya Solbergabadets breda utbud till allmänheten. Detta skulle även lösa den påtalade problematiken kring avsaknad av sluttande bassänggolv, då olika träningstider skulle kunna erbjuda olika djup i bassängen. Därför föreslås tre insatser för att möta målgruppernas varierande behov:

Varmvattenträning som allmänt utbud

Ett omfattande allmänt utbud av varmvattenträning på nya Solbergabadet, cirka 10 tillfällen i veckan á 20 platser per tillfälle, där den stora målgruppen personer som i dagsläget tränar på Korpen 5, men även övriga befolkningen, ges möjlighet att träna i varmt vatten. Multibassängen i nya Solbergabadet är väl tillgänglighetsanpassad med flera olika möjligheter till omklädning. Patient- och funktionsrättsföreningarnas medlemmar, så väl som övriga befolkningen erbjuds plats.

Föreningsverksamhet i bassäng eller i annan form

Några föreningar, exempelvis RBU (som har barn som behöver lära sig simma) och synskadades riksförbund (där behovet av anpassning är av annan karaktär) har så pass specifika behov att deras föreningsverksamhet i vatten fortsatt kan utgöra skäl för föreningstid i nya Solbergabadets multifunktionsbassäng. Vissa föreningar uppger föreningssamvaron vid nuvarande bassängaktivitet som en central del av föreningsaktivitetens syfte. I dessa fall bör kultur- och fritidsavdelningen erbjuda stöd och vägledning för att fortsatt främja föreningsverksamheten i annan form än bassängbad.

Ökat stöd till egenvård inom hälso- och sjukvården

Personer med omfattande rörelsehinder kan behöva stöd för att utföra rehabilitering som egenvård, i bassäng så väl som i träningslokal. Förslaget är att införa gruppträningstid, där patienter med omfattande behov av stöd för att utföra sin egenvård, kan erbjudas tid i bassängen på Korpenområdet för att träna tillsammans med assistent utifrån individuellt bedömda behov som dokumenterats i individuell rehabiliteringsplan. Hälso- och sjukvården bedömer detta behov.

Beskriven lösning är förankrad med kultur- och fritidsverksamheten samt hälso- och sjukvården som bedömer att detta kan hanteras inom befintligt uppdrag.

Lösning på lång sikt för bassängen på Korpen 5

Oavsett patientföreningarnas vistelse i bassängen på Korpen 5 behöver Region Gotland (HSF, SOF och UAF) ta ett gemensamt ställningstagande till sina kommande behov av bassäng och planera för detta.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) bedömer att nuvarande bassäng på Korpen 5 inte kan nyttjas av patientföreningarna. Detta beror främst på säkerhetsskäl, då bassängen är lokaliserad inne i vårdlokalerna och den nuvarande lösningen innebär att extern verksamhet behöver röra sig i lokaler avsedda för vårdverksamhet. Bassängen vid Korpen har dessutom inom kort uppnått sin tekniska livslängd. Region Gotland behöver därför, oavsett ställningstagande i övrigt, planera för ett kommande reinvesteringsbehov.

För Korpen har en förstudie nyligen genomförts med utgångspunkten att bassängen behålls i befintligt läge inom anläggningen. Om regionen i detta sammanhang vill pröva en lösning som möjliggör ett bredare nyttjande kan förstudien behöva kompletteras eller delvis omarbetas. En sådan analys kan ge ett bättre underlag för att bedöma bassängens långsiktiga nyttjandegrad, verksamhetsnytta och koncernnytta i relation till investerings- och driftkostnader.

Ett omtag inom Korpenområdet (scenario 2) bedöms vara det mest ändamålsenliga alternativet att utreda vidare. Alternativet kombinerar möjlighet till ett ökat och mer breddat nyttjande med en genomförbarhet inom ramen för ett redan pågående projekt. Därmed skapas förutsättningar för att uppnå högre nyttjandegrad och bättre resurseffektivitet, utan den osäkerhet och långa process som en helt ny lokalisering innebär. För att säkerställa ett tillräckligt beslutsunderlag rekommenderas att den genomförda förstudien kompletteras med en fördjupad förstudie. Denna bör särskilt belysa förutsättningar för ökad tillgänglighet och extern access, i syfte att maximera nyttan av investeringen för både verksamheter och invånare. Beslut om att genomföra en fördjupad förstudie behöver fattas under 2026, inför planerad projekteringsstart 2027.

Flera nämnders verksamheter berörs av föreslagna lösningar, inte minst gällande ett kommande investeringsprojekt, varför besluten föreslås tas i regionfullmäktige. Förslaget kring fördjupad förstudie på Korpenområdet har förankrats med hälso- och sjukvårdsförvaltningen, och det är av brådskande karaktär att få fram ett beslut om den fortsatta inriktningen av Korpenområdets utveckling. Av det skälet bedömer regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen kan föreslå fullmäktige att fatta beslut i ärendet utan att förslaget har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Syftet med en fördjupad utredning är att undersöka om det finns förutsättningar till ett bredare nyttjande av anläggningen. Detta berör flera verksamheter där bland annat kultur och fritid har en viktig roll som intressent och i praktiken kan behöva involveras som en form av medbeställare.

Vid en lösning med gemensamt nyttjande behöver ansvar för olika delar tydliggöras som exempelvis:

- **Fastighetsansvar** (ägende, teknisk förvaltning och fastighetsdrift) ligger hos fastighet.
- **Verksamhetsnära drift och nyttjande** av anläggningen, inklusive bokning och uthyrning av tider till föreningar och andra användare, bör hanteras av kultur och fritid.
- **Vårdverksamheten** nyttjar anläggningen genom avtal och ansvarar för den verksamhet som bedrivs i lokalerna.
- **Utbildning och social omsorgsverksamhet** så som den anpassade skolans och daglig verksamhets nyttjande av bassängen.

Hur detta ska hanteras inom ramen för ett gemensamt projekt, för den aktuella etappen, behöver diskuteras vidare med berörda. Tills vidare bedöms hälso- och sjukvårdsnämnden behöva vara ansvarig för den fördjupade förstudien, och samverka med berörda förvaltningar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej relevant

2. Ekonomiskt perspektiv

Ärendet har stor beröring kopplat till investeringsbehovet för såväl Region Gotlands egna verksamheter (HSF, SOF och UAF) såväl som föreningarnas tillgång till varmvattenbassäng. Samlokalisering av verksamheters och föreningars behov bedöms mest ekonomiskt gynnsamt.

3. Barnrättsperspektiv

Ur ett barnrättsperspektiv är en obokad öppen varmvattenbassäng tillgänglig att besöka utan föreningsanslutning, centralt för barnens möjlighet till utveckling såsom vattenvana och möjlighet att lära sig simma. Bedömningen är att ett brett allmänt utbud av bassängbad är bästa lösningen för alla barn i Visbyområdet

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej bedömt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej relevant utifrån att uppdraget rör Visbyområdet.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej bedömt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Matilda Gränsmark, strateg och Stefaan de Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen, Malin Pettersson, lokalförsörjningsstrateg, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Yvonne Skovshoved, beställarschef, hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Saga Carlgren (V), Eva Ahlin (C) och Johan Malmros (C) avstår att delta i beslutet.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport Patient- och funktionsrättsföreningars tillgång till bassäng i Visbyområdet 2026-04-08
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-08

RS AU § 118 En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla

Ärendenummer: RS 2025/1237

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Region Gotland står inför en strukturell arbetsmarknadsutmaning där bristande kompetensmatchning är den centrala frågan. Trots låg arbetslöshet har många arbetssökande en svag ställning på arbetsmarknaden, samtidigt som arbetsgivare har svårt att rekrytera rätt kompetens. Den demografiska utvecklingen förstärker läget, då arbetskraften riskerar att minska över tid. Detta innebär att arbetsmarknadsinkludering och kompetensförsörjning behöver bli en prioriterad fråga för Gotlands fortsatta utveckling.

Utifrån lärdomarna från ESF-projektet Gotland Forward och förslagen i Arbetsmarknadsrapporten (2025), föreslås en inriktning i linje med Scenario 2 i arbetsmarknadsrapporten. Inriktningen fokuserar dels på vikten av ett förstärkt stöd för individer som hamnar i ett systemglapp mellan primärvård och ordinarie arbetsmarknadsinsatser. Regionstyrelseförvaltningen föreslår också en mer efterfrågestyrd matchning i nära samhandling med näringslivet, genom ett idéburet offentligt partnerskap med Tillväxt Gotland. Partnerskapet ska matcha individer mot jobb och stimulera efterfrågan på breddad rekrytering så att arbetsgivarna kan hitta den kompetens de behöver bland tillgängliga arbetssökande. Partnerskapet ska bidra till en minskad obalans mellan arbetsgivarnas behov och de arbetssökandes kompetens. Syftet är att bidra till en hållbar och inkluderande arbetsmarknad, stärka arbetskraftsdeltagandet, förbättra kompetensmatchningen och skapa bättre förutsättningar för både individer och arbetsgivare.

Modellen med idéburet offentligt partnerskap (IOP) föreslås resurssättas med 1 miljon kronor till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för att skala upp arbetet inom Matcha Alla, utöver det arbete som redan beslutats finansieras inom rambudget. Tillväxt Gotland föreslås resurssättas med 2 miljoner kronor årligen för att kunna fortsätta det arbete de genomfört i projektform de senaste 6 åren och för att skala upp arbetet med arbetsgivarstöd.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget utgör ett nödvändigt och strategiskt steg för att stärka Gotlands arbetsmarknad och långsiktiga kompetensförsörjning.

Genom att kombinera 1. individnära och förrehabiliterande stöd för dem som står längst från arbetsmarknaden 2. arbetsgivarnära och efterfrågestyrd matchning samt 3. en strukturerad och långsiktig samverkansmodell, skapas bättre förutsättningar att öka arbetskraftsdeltagandet, minska strukturarbetslösheten samt möta arbetsgivares kompetensbehov.

Den föreslagna inriktningen bedöms därmed ta tillvara de erfarenheter och perspektiv som framkommit i remisshanteringen och omsätter dessa i ett samlat förslag för fortsatt utveckling av Region Gotlands arbetsmarknadsarbete.

Förslaget ligger i linje med *"Vårt Gotland 2040"* och genomförandeprogrammen *"Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland"* samt Näringslivets villkor och innovation. Det stärker också kopplingen mellan arbetsmarknad, utbildning och näringsliv.

Bedömningen är att det har gjorts en rimlig avvägning mellan att föreslå en vidareutveckling med externa medel för frågor som behöver vidareutvecklas och prövas, och kunna föreslå en implementering med hjälp av resurstillskott gällande ett IOP med näringslivet. Projektet *"Alla behövs"*, som först under tre år bedrevs som ett eget projekt, och därefter erhöll finansiering för ytterligare tre år inom Gotland Forward, avslutas augusti 2026. För att undvika ett svårhanterligt glapp mellan projektavslut och eventuell resurstilldelning inför 2027 föreslås IOP-avtalet börja gälla från september 2026. Medel för att finansiera innevarande år bedöms i så fall kunna mobiliseras inom befintlig ram.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

IOP-formen bedöms vara förenlig med gällande regelverk, då den utgår från ett gemensamt definierat samhällsmål och inte utgör upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Samtidigt förutsätter modellen tydlig styrning, systematisk uppföljning, transparens i resursanvändningen samt en klar och ändamålsenlig rollfördelning mellan parterna.

2. Ekonomiskt perspektiv

Utvecklingsinsatserna som har föregått detta förslag har under 6 års tid finansierats med en stor andel externa medel, framför allt via ESF.

Den föreslagna inriktningen innebär en omställning från fragmenterad samverkan till en mer strukturerad och efterfrågestyrd samhandling med näringslivet som idag i stort sett saknar egna ekonomiska resurser för att kunna fungera som en aktiv, samlad samverkanspart. Detta bedöms leda till kortare ledtider till arbete, minskad rundgång i systemet och en mer träffsäker användning av befintliga resurser.

Alternativkostnaden av att inte genomföra insatsen bedöms vara fortsatt låg matchning, lägre resurseffektivitet och ett kvarstående tryck på välfärdssystemen.

På sikt förväntas förslaget bidra till minskat bistandsberoende, ökat arbetskraftsdeltagande och en stärkt kompetensförsörjning, vilket sammantaget ger positiva samhällsekonomiska effekter.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget indirekt stärker barns uppväxtvillkor genom att fler vuxna ges möjlighet till arbete och egen försörjning. Minskad ekonomisk utsatthet och stärkt etablering på arbetsmarknaden hos föräldrar är centrala faktorer för barns hälsa och utveckling.

Partnerskapet har potentialen att ytterligare stärka ungas möjligheter till jobb där det finns sämre förutsättningar att fullfölja gymnasiet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till ökad jämställdhet genom ett mer individanpassat och träffsäkert stöd, där insatser utformas utifrån faktiska behov snarare än generella lösningar.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget stärker tillgängligheten till arbetsmarknadsinsatser i hela regionen. Erfarenheter från lokal närvaro visar att geografisk närhet sänker trösklar och ökar deltagande.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget har begränsad direkt klimatpåverkan. Indirekt kan en mer lokal och effektiv matchning mellan arbetskraft och arbetsgivare bidra till minskat transportbehov och därmed lägre transportrelaterade utsläpp.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jim Enström, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Rapport En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla 2025-05-20
Remissvar Finsam Gotland daterad 2025-11-28
Remissvar Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden daterad 2025-12-02
Remissvar Hälso- och sjukvårdsnämnden daterad 2025-12-04
Remissvar Socialnämnden daterad 2025-12-03
Förslag på Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan
Region Gotland och Tillväxt Gotland daterad 2026-04-02
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15

RS AU § 119 Uppdrag. Långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten

Ärendenummer: RS 2025/1816

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Redovisning av uppdrag om långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2025-06-16, § 109 i ärendet om Mål och budget, att ge regionstyrelsen och miljö- och byggnämnden i uppdrag att presentera en långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten i syfte att balansera kostnader och intäkter över år. Regionfullmäktige beslutade också att uppdraget ska återrapporteras till budgetberedningen 2026.

Under hösten 2025 och våren 2026 har Mark- och exploateringsverksamheten lagt ett stort fokus på det givna uppdraget i arbetet med att ta fram exploateringsplan- och budget för åren 2027-2031.

Att balansera kostnader och intäkter över år för ett exploateringsprojekt är inte möjligt då kostnaderna för ett projekt är investeringstungt i början och intäkter kommer först när försäljning av mark kan ske. Försäljning kan först ske när området som ska säljas är iordningställt och när den infrastruktur som krävs är utbyggd. I ett exploateringsprojekt ska dock exploateringsnettot i normalfallet leda till ett positivt resultat till jämfört med ett rent investeringsprojekt som enbart genererar kostnader.

Mark- och exploateringsverksamheten har tittat på helheten i exploateringsplan och budget 2027-2031 för att hitta en bättre balans i kostnader och intäkter. Störst fokus har lagts på Stadsutveckling Visborg där en lägesrapport har tagits fram. Exploateringsplan och budget 2027-2031 för Stadsutveckling Visborg har tagits fram utifrån den prioriteringsordning som beslutats för det mellanalternativ som beskrivs i lägesrapporten. Kort beskrivet innebär ett mellanalternativ:

- fokus på ett utvecklingsområde i taget, det vill säga ett område som har behov av samma infrastruktur. På så sätt begränsas de initiala investeringsutgifterna, infrastrukturen får en högre nyttjandegrad och tillgång till byggbar mark matchar bättre efterfrågan,
- arbeta vidare med övergripande utredningar kopplat till utmaningarna så som vattenfrågor, investeringar i infrastruktur och tillståndsfrågor,
- fortsätta arbeta med pågående projekt.

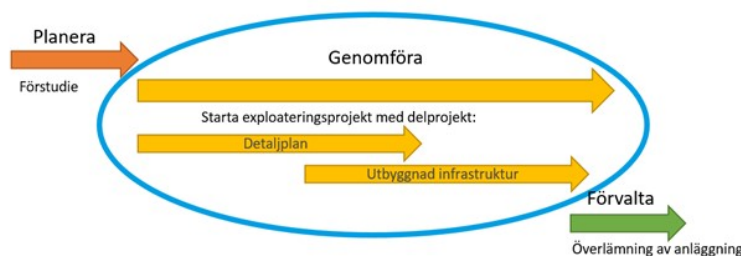
Kostnader och intäkter för Stadsutveckling Visborg under perioden 2027-2031 är hänförliga framför allt till redan tecknade avtal med byggherrar och antagna detaljplaner där Region Gotland som huvudman är skyldig att iordningställa infrastrukturanläggningar. Lägesrapporten för Stadsutveckling Visborg och den nya prioriteringsordningen har resulterat i att investeringarna under perioden minskat med cirka 100 miljoner kronor i jämförelse med Exploateringsplan och budget 2026-2030.

Utöver detta har mark- och exploateringsverksamheten sett över driftbudgeten för exploateringsprojekten och landat i att den nivå på budget som sattes under 2026 kan bibehållas under de kommande åren för exploateringsprojekten. Tidigare år har driftbudgeten för verksamheten ändrats från år till år och mer medel äskats för kommande år. Arbetet med exploateringsplan och budget 2027-2031 har därför också medfört att inga extra medel för exploateringsprojektens driftbudget äskas i mål- och budget för åren 2027-2029. Detta förutsätter dock att verksamheter som tidigare fått utökad ram för personella resurser för deltagande i exploateringsprojekt, i första hand arbetar med pågående exploateringsprojekt och om utrymme finns bidrar i linjeverksamhetens övriga arbete.

För att utveckla exploateringsplan- och budget för att hitta en ännu bättre balans mellan kostnader och intäkter över en längre tidsperiod föreslås följande förändringar:

- I exploateringsprocessen tas alltid en förstudie fram innan regionstyrelsen fattar beslut om att ett exploateringsprojekt ska påbörjas eller ej. Nu föreslås att förstudierna ska kompletteras med ett förslag till regionstyrelsen om när i tid exploateringsprojektet kan starta utifrån gällande exploateringsplan och budget. Detta för att få den bästa möjliga balansen mellan exploateringsintäkter och exploateringskostnader över tid.

Exploateringsprocessen

- I arbetet med att ta fram förstudier har alltid mark- och exploateringsavdelningen en dialog med andra delar inom samhällsbyggnadsprocessen för att se om det planeras investeringar i anslutning till det exploateringsområde som föreslås. Förvaltningen föreslår att förstudierna ska kompletteras med en beskrivning om vilka

investeringar som måste ingå i exploateringsprojektet och vad som egentligen är rena investeringsprojekt som hade behövt genomföras även om exploateringsområdet inte tillkommer. Detta för att visa på ett mer korrekt exploateringsnetto för respektive projekt.

- Exploateringsplan- och budget föreslås från och med 2028 redovisa kalkyler som sträcker sig över minst 10-år. Kalkylerna ska särskilt redovisa vilka investeringar som hade genomförts även om exploateringsområdet inte tillkommit. Detta för att visa på ett mer korrekt exploateringsnetto för respektive projekt.

Bedömning

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan godkänna redovisning av uppdrag om långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten som redovisas i denna tjänsteskrivelse. Arbetet med Exploateringsplan och budget 2027-2031 samt lägesrapporten har medfört att både investeringsbudget och driftbudget är mer balanserad än tidigare.

Förvaltningarna gör också bedömningen att det är positivt att utveckla exploateringsplan- och budget från och med år 2028 och samtidigt också utveckla de förstudier som genomförs innan beslut om ett exploateringsprojekt tas.

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar kontinuerligt med ständiga förbättringar för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten särskilt då exploateringsplan- och budget årligen revideras.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att redovisningen av uppdraget följer de riktlinjer som togs fram för exploateringsredovisning 2022.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det redovisade uppdraget bidrar till en positiv effekt för det ekonomiska perspektivet. De exploateringskalkyler som tas fram för exploateringsprojekten är långsiktiga och visar på intäkter och kostnader och exploateringsnettot för respektive projekt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att barnperspektivet inte påverkas.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att jämställdhetsperspektivet inte påverkas.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygdsperspektivet inte påverkas.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att klimat och miljöperspektivet inte påverkas.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-06-16, § 109

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-13

RS AU § 120 Exploateringsplan och budget 2027-2031

Ärendenummer: RS 2026/159

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2026-03-03, § 36 att godkänna förslag till exploateringsplan- och budget 2027-2031 och överlämna ärendet till budgetberedningen. I bifogade handlingar finns förslag till exploateringsplan och budget för 2027-2031. I syfte att skapa förutsättningar för en prioritering av resurser, både ekonomiska och personella, finns ett framtaget förslag på prioritering mellan de olika exploateringsprojekten.

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Dokumentet ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden.

Dokumentet innehåller information om investeringsbehov för infrastrukturanläggningar för vilka regionen ska vara huvudman, där ingår investeringar i vatten och avlopp, gator, gång- och cykelvägar, belysning och park. Kostnader för utbyggnad finansieras genom anläggningsavgifter och försäljning av mark i de fall regionen äger mark som ska utvecklas, eller genom exploateringsbidrag från byggherrarna. Vidare redovisar dokumentet även kostnader för att iordningställa mark inför en försäljning. Kostnader och intäkter för exploateringsprojekten beräknas och redovisas på årsbasis.

Vid upprättande av exploateringsbudget är det, förutom att redovisa inkomster och utgifter, viktigt att visa projektets påverkan på driftbudgeten.

Exploateringsplan och budget ska därför innehålla både en exploateringskalkyl och en beskrivning av effekter på driftbudgeten för varje exploateringsområde.

Förslag till total exploateringsbudget 2027-2031 (tkr)

	2027	2028	2029	2030	2031	Totalt perioden
Iordningställande av tomtmark	1 050	1 200	0	0	0	2 250
VA	14 000	13 600	29 000	31 000	92 000	179 600
Gata/park mm	60 700	71 400	59 300	9 000	44 000	244 400
Summa	75 750	86 200	88 300	40 000	136 000	426 250

Det totala behovet av exploateringsbudget är 426 250 tkr år 2027-2031. Stadsutveckling Visborg har behov av 362 000 tkr av den totala exploateringsbudgeten.

Budgeten föreslås beslutas för de olika utgiftsslagen: iordningsställande av tomtmark, vatten och avlopp och gata/park. Det innebär att teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen kan omprioritera mellan pågående exploateringsprojekt så länge den totala budgeten för exempelvis gata/park inte överskrider det aktuella året. Detaljerade kalkyler för respektive projekt finns som bilagor till denna tjänsteskrivelse.

Exploateringsbudgeten får en påverkan på tekniska nämndens driftbudget i form av kapitalkostnader och drift och underhållskostnader för utbyggda anläggningar samt i form av kostnader för personal i exploateringsprojekt, förstudier och utredningar. Driftkostnaderna finns definierade i de detaljerade kalkylerna som finns framtagna för respektive projekt. Tekniska nämnden utgår från kalkylerna och ansöker om kompensation för driftkostnaderna i mål och budget 2027-2031.

Det är viktigt att tekniska nämnden tilldelas ekonomiska och personella resurser kopplat till exploatering även i regionens mål och budget. Risken är annars att exploateringsprojekt som påbörjats behöver skjutas upp eller avbrytas.

Stadsutveckling Visborg

För Stadsutvecklingsprojekt Visborg, som är regionens största stadsutvecklingsprojekt, har succesivt under projektets gång och som följd av genomförda utredningar, mer information framkommit som visar på flera utmaningar med den planerade exploateringen.

Under 2025 har projektet arbetat med att ta fram en lägesrapport som bland annat beskriver nu kända förutsättningar, en analys utifrån två utbyggnadsscenarier och förslag på hur projektets fortsatta planering och utveckling kan ske framgent. Exploateringsplan och budget 2027-2031 för Stadsutveckling Visborg har tagits fram utifrån den prioriteringsordning som föreslås för det mellanalternativ som beskrivs i lägesrapporten. Kort beskrivet innebär ett mellanalternativ:

- fokus på ett utvecklingsområde i taget, det vill säga ett område som har behov av samma infrastruktur. På så sätt begränsas de initiala investeringsutgifterna, infrastrukturen får en högre nyttjandegrad och tillgång till byggbar mark matchar bättre efterfrågan,
- arbeta vidare med övergripande utredningar kopplat till utmaningarna så som vattenfrågor, investeringar i infrastruktur och tillståndsfrågor,
- fortsätta arbeta med pågående projekt.

Kostnader och intäkter för Stadsutveckling Visborg under perioden 2027-2031 är hänförliga framför allt till redan tecknade avtal med byggherrar och antagna detaljplaner där Region Gotland som huvudman är skyldig att iordningställa infrastrukturanläggningar. De områden som berörs är framför allt kvarteret Skenet, idrotts- och rekreationsområdet samt utbyggnad av Sandhedsvägen. Stadsutveckling Visborg avser även att arbeta vidare med att möjliggöra framtagande av detaljplaner för Ljuset och Lyktan samt Trombonen och Slagverket. När de nya detaljplanerna har vunnit laga kraft kommer utbyggnad av VA-anläggningar inom och utanför detaljplanerna att påbörjas. Inom aktuell period omfattas även investeringskostnaderna i ny gång- och cykeltunnel som tekniska nämnden tog beslut om 2022 (TN 2022-06-22, § 110).

Bedömning

Föreliggande förslag till exploateringsbudget utgår från idag kända förhållanden och redovisas i enlighet med nya redovisningsriktlinjer som antogs i januari 2022. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen kan föreslå regionfullmäktige att anta exploateringsplan och budget 2027-2031. Slutligt beslut om exploateringsplan- och budget tas av regionfullmäktige i samband med att mål- och budget beslutas. Exploateringsverksamhetens påverkan på regionens ekonomi 2027-2031 ställs då emot mot andra behov inom Region Gotlands verksamheter.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsplan och budget redovisas i enlighet med gällande redovisningsriktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Exploateringsplan och budget ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden. Till skillnad från investeringsprojekt skall kostnader för infrastrukturanläggningar i ett exploateringsprojekt finansieras genom försäljning eller genom exploateringsbidrag.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan barnperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan jämställdhetsperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan landsbygdsperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

6. Klimat och miljöperspektiv

I samband med att exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Johan Malmros yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Exploateringsplan- och budget 2027-2031

Bilaga 1. Investeringsäskanden Exploatering 2027-2031

Bilaga 2. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg

Bilaga 3. Exploateringskalkyl Gråbo

Bilaga 4. Exploateringskalkyl Järnvägen

Bilaga 5. Exploateringskalkyl Industrimark Visby

Bilaga 6. Exploateringskalkyl Torslunden

Bilaga 7. Intäktsprognos 2027-2031

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-13

RS AU § 121 Mål och budget 2027 – 2029

Ärendenummer: RS 2026/7

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Beslut om budget för 2027 och plan 2028-2029 fattas vid budgetavstämningen 2026.
- Beslut 2025-11-17, RF § 186 gällande investeringsram ändras så att ramen uppgår till 450 mnkr för skattefinansierad verksamhet. Investeringsramen för taxekollektivet ska balanseras efter avgiftsuttaget. Övrig affärsdrivande verksamhet ska sätta investeringsnivån utifrån affärsmässighet och så att den ryms inom verksamhetens avkastningskrav.
- Investeringsbudget för 2027 fastställs.
- Regiondirektören får i uppdrag att göra en översyn av budgetbeslutsprocessen med tyngdpunkt på processen för valår.
- Regiondirektören får i uppdrag att göra en översyn av exploateringsbudgeten så att den balanserar bättre över tid mellan inkomster och utgifter och tar hänsyn till behov och befolkningsutveckling till budgetavstämningen 2026.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram förslag till investeringsplan för 2028 och 2029 till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

För att styra och prioritera fastställer regionfullmäktige årligen mål för nämnder och bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa målen. Regionfullmäktiges mål tas fram genom att nämnderna föreslår verksamhetsnära mål som är få till antalet och som utgår från nämndens uppdrag. Koncerngemensamma mål är mål där fler nämnder och bolag är ansvariga och där regionstyrelsen har ansvaret att både föreslå mål och att hålla ihop och samordna arbetet.

Föreslagna mål kommer från nämndernas mål- och budgetskrivelser. I samband med arbetet med mål och budget 2027 utvärderas också Region Gotlands styrmodell med tillhörande planerings- och uppföljningsprocesser. Detta kan komma att påverka målstyrningen framöver. Om så sker kommer ett särskilt ärende att beredas.

Nedan följer en sammanställning av förslag på mål till 2027, eventuella ändringar samt vilken eller vilka nämnder som berörs av målen. Föreslagna förändringar är markerade med gult.

Koncerngemensamma mål

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras	Ingen ändring för 2027	Samtliga nämnder och Gotlandshem	
Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år	Ingen ändring för 2027	Samtliga nämnder och Gotlandshem	
Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut	Ingen ändring för 2027	Samtliga nämnder och Gotlandshem	
Region Gotland har en god kvalitetsuppföljning avseende myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdkundindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027.	Tidigare formulering: Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdkundindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027.	RS, TN, MBN	Motivering för detta tillägg är att fokus för målet inte enbart är på indexsiffror utan även på kvalitetsarbetet inom myndigheten.

Region Gotland ska stärka sin förmåga att upprätthålla kritiska verksamheter under minst två veckor vid fredstida kriser och höjd beredskap	Ingen ändring för 2027	Samtliga nämnder och Gotlandshem	
Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	RS, BUN, GVN och SON	
Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	RS, BUN och GVN	

Mål för regionstyrelsen

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	RS	

Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent.	Tidigare formulering: Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka årligen. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Målet för 2025 är att ligga kvar på samma nivå som 2024.	RS	Motiveringen är att gå mot målets huvudinriktning, 40 procent 2027.
Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter	Ingen ändring för 2027	RS	
Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent	Ingen ändring för 2027	RS	
Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	RS	

Mål för socialnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027	Ingen ändring för 2027	SON	

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	SON	
Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent	Ingen ändring för 2027	SON	
Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027	Ingen ändring för 2027	SON	

Mål för hälso- och sjukvårdsnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Kostnaderna för inhyrd personal ska minska årligen och uppgå till max 5 procent av personalkostnaderna år 2027	Ingen ändring för 2027	HSN	
Genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer, ska den genomsnittliga beläggningen i slutenvården vara 85-90 procent	Ingen ändring för 2027	HSN	
Andelen som har förtroende för vårdcentralerna på Gotland ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027	Ingen ändring för 2027	HSN	
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027	Ingen ändring för 2027	HSN	

Mål för barn- och utbildningsnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	BUN	
Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	BUN	
Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	BUN	
Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	BUN	

Mål för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027	Ingen ändring för 2027	GVN	
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar ”mycket bra” eller ”bra” på frågan ”Hur mår du rent allmänt”, ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027	Ingen ändring för 2027	GVN	

Andelen invånare 16-29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027	Ingen ändring för 2027	GVN	
Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Ingen ändring för 2027	GVN	
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Ingen ändring för 2027		

Mål för tekniska nämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	TN	
Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	TN	
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027	Ingen ändring för 2027	TN	

Mål för miljö- och byggnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Möjliggöra för minst 250 bostäder på hela Gotland under 2027.	Tidigare formulering: Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024–2027	MBN	Miljö- och byggnämnden anser att målet om att möjliggöra för 500 bostäder per år på hela Gotland inte är ändamålsenligt då det inte längre speglar Gotlands behov av bostäder

Mål för överförmyndarnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2027	Tidigare formulering: Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2026	ÖFN	Målsättningen är densamma och justeras enbart för att gälla för verksamhetsåret 2027
Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2027 jämfört med 2026	Tidigare formulering: Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2026 jämfört med 2025	ÖFN	Målsättningen är densamma och justeras enbart för att gälla för verksamhetsåret 2027
Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 40 under 2027 jämfört med 2026	Tidigare formulering: Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 40 under 2026 jämfört med 2025	ÖFN	Målsättningen är densamma och justeras enbart för att gälla för verksamhetsåret 2027

Mål för patientnämnden

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2027	Ingen ändring för 2027	PAN	

Mål för Gotlandshem

Förslag på mål	Ändringar eller tidigare mål/mål-formuleringar	Berörd nämnd/bolag	Övrigt
En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	Ingen ändring för 2027	GotlandsHem	
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa en positiv utveckling av driftnettot.	Ingen ändring för 2027	GotlandsHem	
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följande prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om 25 procent i enlighet med tioårsplanen.	Ingen ändring för 2027	GotlandsHem	

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Flertalet av de föreslagna målen för 2027 är kostnadsdrivande då aktiviteter för att nå måloppfyllelse kräver ökade resurser.

3. Barnperspektiv

Flera av målen främjar barn.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Några mål främjar landsbygdens utveckling.

6. Klimat och miljöperspektiv

Flera av målen främjar klimat och miljö framåt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roger Sundholm, ekonomidirektör och Christoffer Mårhén, ekonomikontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar på följande beslutsformuleringar:

Beslut om budget för 2027 och plan 2028-2029 fattas vid budgetavstämningen 2026.

Beslut 2025-11-17, RF § 186 gällande investeringsram ändras så att ramen uppgår till 450 mnkr för skattefinansierad verksamhet. Investeringsramen för taxekollektivet ska balanseras efter avgiftsuttaget. Övrig affärsdrivande verksamhet ska sätta investeringsnivån utifrån affärsmässighet och så att den ryms inom verksamhetens avkastningskrav.

Investeringsbudget för 2027 fastställs.

Regiondirektören får i uppdrag att göra en översyn av budgetbeslutsprocessen med tyngdpunkt på processen för valår.

Regiondirektören får i uppdrag att göra en översyn av exploateringsbudgeten så att den balanserar bättre över tid mellan inkomster och utgifter och tar hänsyn till behov och befolkningsutveckling till budgetavstämningen 2026.

Regiondirektören får i uppdrag att ta fram förslag till investeringsplan för 2028 och 2029 till budgetavstämningen 2026.

Saga Carlgren (V), Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) avstår från att delta i beslutet.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samtliga nämnders mål- och budgetskrivelser 2027-2029
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-23

RS AU § 122 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar arbetsutskottet om följande:

- Regionstyrelsen – Beredskapsövning.
 - Regionledningsseminarium – SKR.
 - Rekryteringar.
 - Region Gotland och Region Stockholm tar nästa steg mot ett nytt huvudjournalssystem.
-

RS AU § 123 Almedalsveckan 60 år

Ärendenummer: RS 2026/1124

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2026.

Sammanfattning

År 2028 markerar 60 år sedan Almedalsveckan tog form som en öppen politisk mötesplats i demokratins tjänst. Under sex decennier har Almedalen utvecklats från enskilda politiska tal till en unik demokratisk infrastruktur där politik, civilsamhälle, näringsliv, akademi, media och medborgare möts i offentlig dialog.

I en tid präglad av ökad polarisering, minskad tillit till institutioner och globala demokratiska tillbakagångar har Almedalsveckan en särskild betydelse – både nationellt och internationellt. 60-årsjubileet ska därför inte enbart vara ett firande av historien, utan en aktiv manifestation av hur demokrati kan praktiseras.

Almedalsveckan har under de tio år som snart gått sedan förra jubileumsåret genomgått en enorm förändring. Den har överlevt två år med pandemi och strikta mötesrestriktioner och efter detta kommit igen starkt. 2026 ser ut att bli det nästbästa året, sett utifrån antal evenemang i det officiella programmet, sedan vi började mäta 2001.

Almedalsveckan är också ett av de absolut viktigaste arrangemangen för Gotland som mötesplats. Under 2026 genomförs en mätning vad veckan beräknas ge i turistekonomisk effekt, men baserat på tidigare mätningar landar effekten någonstans mellan 200-220 miljoner kronor. Region Gotland föreslås i sin roll både som värd för Almedalsveckan ta på sig ett ökat åtagande för att uppmärksamma och markera jubileumsåret. Vad som ska ingå i firandet är i dagsläget inte klart, utan detta ska genom dialog och workshops arbetas fram under senare delen av 2026. Det som nämnts i denna skrivelse ska ses som förslag på tänkbara aktiviteter.

Bedömning

Det som går utöver den nuvarande verksamhetens uppdrag är främst sett utifrån behov av resurser för projektledning, resor och ersättning för talare, ceremonier med behov av fler scener och framtagande av material om Almedalsveckans historia.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mia Stuhre, verksamhetsledare, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ärendet ska hanteras i ärendet Mål och budget 2027-2029.

Ordförande yrkar att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande om att ärendet ska återkomma till budgetavstämningen 2026 och finner att eget yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

RS AU § 124 Utvärdering av Region Gotlands styrmodell

Ärendenummer: RS 2026/1158

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i juni 2022 om att anta en ny styrmodell med tillhörande planerings- och uppföljningsprocess. Styrmodellen antogs för att möta ändrade behov inom koncernen:

- Region Gotland har sedan februari 2021 en regional utvecklingsstrategi. Den nya styrmodellen ska ombesörja vad Region Gotland behöver åstadkomma för att bidra till den önskade gotländska samhällsutvecklingen.
- Ökad fokus på tillitsbaserad styrning och ledning genom hela organisationen.
- En större tydlighet och röd tråd från den politiska styrningen till koncernens verksamheter där dåvarande mål upplevdes som alltför visionära, övergripande, svåra att följa upp och inte tillräckligt verksamhetsnära.

Region Gotlands styrmodell är en gemensam koncernmodell för hur mål, planering, prioritering, uppföljning och analys ska genomföras i hela organisationen. Modellen bygger på en tydlig målarkitektur, ett gemensamt årshjul och en rollfördelning där politiken anger *vad* som ska uppnås och verksamheten beslutar *hur* det ska genomföras. Genom visionen, den regionala utvecklingsstrategin, styrdokument, prioriteringar, uppdrag och mål skapas en samlad och sammanhållen styrkedja, från regionfullmäktige till nämnder och vidare ut i verksamheterna. Syftet är att ge helhet, riktning, prioritering och lärande, så att politiska intentioner omsätts i konkret verksamhetsutveckling med genomförandekraft.

Drygt två år har gått sedan styrmodellen sattes i bruk och inom ramen för ständiga förbättringar ska modellen och dess tillhörande planerings- och uppföljningsprocesser följas upp. Regiondirektören har gett regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att utvärdera nuvarande styrmodell. Uppdragets syfte var att samla in fakta och synpunkter om hur Region Gotlands styrmodell med tillhörande processer fungerar och huruvida den möter upp mot de behov som förelåg när modellen antogs.

Fakta och synpunkter har analyserats och utifrån resultatet av utvärderingen kan förbättringar och revideringar genomföras.

Uppdragets mål är att leverera:

- en lägesbild av hur medarbetare och förtroendevalda anser att Region Gotlands styrmodell och tillhörande planerings- och uppföljningsprocesser fungerar idag,
- ett förslag på hur styrmodellen och planerings- och uppföljningsprocessen behöver förändras/utvecklas eller på områden som behöver förändras/utvecklas.

Återrapportering av utvärderingen har gjorts till beställaren och koncernledningsgruppen i samband med uppdragets slutförande. Nästa steg är nu att presentera rapportens resultat till politiken.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut är att godkänna informationen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, Anna-Karin Bergius, kvalitetsstrateg och Marina Ljungman, koncerncontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. Utvärdering av Region Gotlands styrmodell RS 2026/1158
Bilaga 1. Beslut RF 2022-06-20, § 108, RS 2020/1324 Styrmodell kopplad till ny regional utvecklingsstrateg
Bilaga 2. Styrmodell kopplad till ny regional utvecklingsstrategi, 2002-04-22
Bilaga 3. En gemensam organisationskultur, Ett Region Gotland.
Nulägeskartläggning 2019
Bilaga 4. Enkätresultat, förtroendevalda
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-24

RS AU § 125 Renovering av Visby ishall

Ärendenummer: RS 2026/1225

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Investering om 14 mnkr görs i befintlig ishall i Visby under 2026, i enlighet med de krav som ställs av Svenska ishockeyförbundet, för spel i ishockeyallsvenskan. Investeringen finansieras genom anspråktagande av eget kapital.

Sammanfattning

I och med att Visby/Roma HK har kvalificerat sig för spel i Hockeyallsvenskan ställs nya krav på anläggningen i enlighet med Svenska Ishockeyförbundets regelverk. För att arenan ska godkännas för spel på denna nivå krävs att ett antal åtgärder genomförs i Visby ishall. För att hitta en rimlig nivå på insatserna sker detta i dialog med Svenska ishockeyförbundet.

De krav som ställs omfattar bland annat:

- Sarg - det är krav på så kallad flexisarg för spel i Hockeyallsvenskan vilket i dagsläget inte finns i Visby ishall.
- Utökade ytor - det behövs ytterligare ytor för omklädningsrum i anslutning till hallen samt anpassning för nytt domarrum och nytt läkarrum.
- Mediautrymmen - möjliggöra TV-sändning både fysiskt och tekniskt.
- Säkerhet – det gäller flöden av både publik, spelare och domare som måste kunna säkerställas.
- Publikhantering - separat yta för bortasupportrar med de faciliteter som det kräver.
- Tekniska installationer - så som exempelvis en ny ledskärm med matchinformation som krävs av Hockeyallsvenskan.

Bedömningen är att åtgärderna i Visby ishall innebär en investering om cirka 14 miljoner kronor. Detta medför även en påverkan på driftskostnaden av anläggningen med ökade avskrivningskostnader. Avskrivningen bör ske på 10 år, vilket medför en ökad driftskostnad gällande kapitalkostnader på runt 1,8 mnkr. Förvaltningen ser inte att det påverkar driftskostnaderna i övrigt.

Samtidigt finns en långsiktig inriktning att Visby ishall att på sikt inte ska kvarstå som ishall i nuvarande form när en ny ishall står färdig, utan kunna avyttras eller omställas till annan verksamhet. Detta innebär att investeringar i anläggningen behöver prövas restriktivt och med fokus på kortsiktig funktionalitet. Däremot är utgångspunkten att så mycket av investeringen som möjligt ska kunna omplaceras till andra regionala anläggningar när Visby ishall inte längre är i bruk. Så som LED-lösningar till Destination Gotland Arena,

Gutavallen eller annan anläggning. Lösningar för omklädningsrum kan användas vid andra anläggningar där omklädning saknas. Samma bedömning gäller för övriga inventarier för att se var det kan nyttjas inom Region Gotlands anläggningsbestånd.

Mot denna bakgrund är utgångspunkten att de åtgärder som genomförs i största möjliga mån ska vara tillfälliga, anpassningsbara och kostnadseffektiva, snarare än permanenta ombyggnationer.

Bedömning

Åtgärderna bedöms som nödvändiga för att möjliggöra fortsatt spel i Hockeyallsvenskan för Visby/Roma HK, men ska genomföras med tydlig kostnadskontroll.

Förvaltningen bedömer att kostnadsberäkningen är rimlig sett till jämförbara insatser på andra anläggningar i Sverige samt sett till de insatser som behöver genomföras.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att besluta om att investera 14 mnkr i befintlig ishall i Visby under 2026, i enlighet med de krav som ställs av Svenska ishockeyförbundet, för spel i ishockeyallsvenskan och att investeringen finansieras genom ianspråktagande av eget kapital.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

RS AU § 126

Information. Delårsrapport och budget – planeringsförutsättningar

Sammanfattning

Under budgetberedningens inledning den 4 maj 2026 informerar Roger Sundholm, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen, regionstyrelsen och det utökade arbetsutskottet om delårsrapport 1 för Region Gotland samt planeringsförutsättningarna för ärendet Mål och budget 2027-2029.

Josefine Strandängers, ekonomistrateg, regionstyrelseförvaltningen informerar regionstyrelsen och det utökade arbetsutskottet om nämndernas detaljbudgetar.